ABC Certified THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) آچر 08 نومبر 2026ع 27 جمادي الاول 1448هه صفحا 6 - ملهه 30 وپيا شمارو(85)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com
Sunday 8th November 2026

سرڪاري ملازمن جي سينارٽي پبلڪ سروس ڪميشن جي سفارش نه پر مقرري جي تاريخ سان طئي ٿيندي؛ سپريم ڪورٽ

چيف جسٽس يحييٰ آفريدي ۽ جسٽس شڪيل احمد تي ٻڌل سپريم ڪورٽ جي 2 رڪني بينچ فيصلو ڏنو، رڳو ڪميشن پاران اڳواٽ سفارش ڪرڻ سان سينارٽي جو حق حاصل نٿو ٿئي؛ ريمارڪس

خيبرپختونخواهه ۾ صوبائي مئنيجمينٽ سروس (پي ايم ايس) آفيسرن جي سينارٽي پبلڪ سروس ڪميشن جي سفارش جي تاريخ بدران مسلسل باقاعده مقرري جي تاريخ سان طئي ڪئي ويندي

درخواستگذارن سروس ٽربيونل ۾ عمومي طور تي بنيادي ۽ سمري ۾ ديري جو الزام لڳايو هو پر پي ايس او خلاف رڳو مداخلت يا مقرري ۾ ديري جو ذميوار هجڻ جو الزام باقاعده طور تي لاڳو نه ڪيو هو

سپريم ڪورٽ ۾ پهرين پيرو ڪندڙ مخصوص آفيسر خلاف نئون حقيقتن تي ٻڌل الزام پيش نٿو ڪري سگهجي، جنهن لاءِ باقاعده ثبوت ۽ حقيقتن جي جاچ جي ضرورت هوندي آهي

مقرري ۾ انتظامي مداخلت ثابت ٿئي ها ته هن ديري جا سينارٽي تي اثرن جو جائزو وٺي سگهجي ها پر موجوده ڪيس ۾ اهڙو ڪو به ثبوت پيش نه ڪيو ويو: سپريم ڪورٽ جا جاري ڪيل فيصلي ۾ ريمارڪس

اسلام آباد (اي پي پي) سپريم ڪورٽ فيصلو ڏنو آهي ته خيبرپختونخواهه ۾ صوبائي مئنيجمينٽ سروس (پي ايم ايس) آفيسرن جي سينارٽي پبلڪ سروس ڪميشن جي سفارش جي تاريخ بدران مسلسل باقاعده مقرري جي تاريخ سان طئي ڪئي ويندي رڳو ڪميشن پاران اڳواٽ سفارش ڪرڻ سان سينارٽي جو حق حاصل نٿو ٿئي. چيف جسٽس يحييٰ آفريدي ۽ بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

اسٽيفن ملر وائيٽ هائوس جو نئون چيف آف اسٽاف مقرر

تبديلي وچ مدي وارين چونڊن ۾ ريپبلڪن پارٽي کي شڪست بعد سامهون آئي

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ اعلان ڪيو آهي ته اسٽيفن ملر 9 نومبر تي وائيٽ هائوس جي نئي چيف آف بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

گڏيل قومن جي امن مشنز کي بجيٽ ۾ ڪٽوتين بدران سڌارن ذريعي مضبوط بڻايو وڃي: پاڪستان

گڏيل قومن جو امن مشنز عالمي امن ۽ سلامتي برقرار رکڻ جو ضروري، موثر ۽ گهٽ لاڳت وارو ذريعو آهي

پاڪستان گڏيل قومن جي امن مشنز ۾ ڊگهي عرصي کان اهم ڪردار ادا ڪري رهيو آهي ۽ ميزبان به آهي

امن مشنز جي ڪارڪردگي ۽ خرچن ۾ بچت جي قدمن سان ان جي صلاحيتن کي مضبوط هٿ ڪرڻ گهرجي: حيدر شاهه

گڏيل قومون (اي پي پي) پاڪستان گڏيل قومن جي امن مشنز کي درپيش سياسي، انتظامي ۽ مالي دٻاءَ جي تناظر ۾ واضح ڪيو آهي ته عالمي امن ۽ سلامتي جي ان اهم ۽ گهٽ لاڳت واري موثر نظام کي بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

وفاقي گهرو وزير محسن نقوي ۽ مملڪتي وزير طلال چوڌري سان سوڊان جي گهرو وزير ليفٽيننٽ جنرل بابڪر سمره مصطفيٰ علي ملاقات ڪندي

سنڌ حڪومت ٿرپارڪر کي ڏڪار سٽيل قرار ڏئي ڇڏيو، ضلعي ۾ 90 سيڪڙو فصل تباهه ٿي ويا آهن: وڏو وزير

ضلعي جي ستن ئي تعلقن ۾ غير مساوي برساتن سبب پوکيل فصلن جو 85 کان 90 سيڪڙو حصو تباهه يا بيڪار ٿي ويو آهي، رڳو 10 کان 15 سيڪڙو فصل بچي سگهيا آهن

وزيراعليٰ هائوس ۾ اجلاس دوران فصلن جي وڏي پيماني تي تباهي ۽ ٿرواسين جي معاشي ڏکيائين کي نظر ۾ رکندي ٿر کي ڏڪار متاثر قرار ڏيڻ جو فيصلو ڪيو ويو

پاڻيءَ جي کوٽ سبب پريشان ٿرواسين کي پيئڻ جو صاف پاڻي فراهم ڪرڻ لاءِ سمورن غيرفعال آر او پلانٽس جي هنگامي بنيادن تي مرمت ۽ بحاليءَ جو حڪم ڏنو ويو آهي

نئون ڪرٽ کان ملي تائين پيئڻ جي پاڻيءَ جي خاص لائين وڇائڻ جو جائزو ورتو ويو، فني توڙي انتظامي گهرجن ترجيحي بنيادن تي پوريون ڪرڻ جي هدايت

مارواڙن جي روزگار جو وڏو سهارو ٻڪريل چوپائي مال کي بک ۽ اڃ کان بچائڻ لاءِ چاري جا هنگامي انتظام ڪرڻ ۽ امدادي سرگرمين لاءِ سمورن لاڳاپيل کاتن وچ ۾ اثرائتو رابطو ڪرڻ جو حڪم

ڏڪار متاثر ڪنهن به ڳوٺ ۽ برادريءَ کي اڪيلو نه ڇڏيو وڃي، پاڻي، ضروري شين ۽ امداد جي فراهميءَ کي يقيني بڻايو وڃي، صوبائي حڪومت ٿر جي ماڻهن سان گڏ بيٺل آهي: مراد علي شاهه

ڪراچي (رپورٽ: مجيد عباسي/ راهب گاهو) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه موجوده ڏڪار واري صورتحال ۽ فصلن جي سخت نقصانن جو تفصيلي جائزو وٺڻ کانپوءِ ٿرپارڪر کي ڏڪار متاثر ضلعو قرار ڏيڻ جو فيصلو ڪيو آهي. هن لاڳاپيل کاتن کي فوري طور تي امدادي ڪم شروع ڪرڻ ۽ متاثر آباديءَ لاءِ پيئڻ جي پاڻي ۽ ضروري شين جي فراهمي کي يقيني بڻائڻ بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: منظور ٿيل ايل پي جي نيلامي ڪميٽي جو اجلاس ٿي رهيو آهي

صدر مملڪت آصف زرداري جون هندو برادري کي ڏياري جون واڌايون

مذهبي اقليتن جي حقن جو تحفظ اسان سڀني جي گڏيل ذميواري آهي: صدر

يقيني بڻائڻو پوندو ته هر شهري آزاداڻي طور تي پنهنجي مذهب تي عمل ڪري سگهي

هندو برادري جا خاندان ڏيئا ٻاري جشن ملهائيندا ته منهنجون نيڪ خواهشون گڏ

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري ڏياريءَ جي مبارڪ موقعي تي پاڪستان ۽ سڄي دنيا جي هندو برادري کي دل جي گهراين سان مبارڪون ڏيندي چيو آهي ته پاڪستان جي بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جي پرڏيهي ناڻي جي ذخيرن ۾ هڪ هفتي دوران 110 ملين ڊالر جو رڪارڊ اضافو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان جي پرڏيهي ناڻي جي مجموعي ذخيرن ۾ هڪ هفتي دوران 110 ملين ڊالر جو اضافو ٿيو آهي جنهن کان پوءِ ملڪ جي پرڏيهي بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

نيپرا بجلي مهانگي ڪري ڇڏي، نوان اگهه ڪي اليڪٽرڪ واهپيدارن تي به لاڳو

سيپٽمبر 2026ع جي فيول پرائس ايڊجسٽمينٽ تحت بجلي 2 رپيا 37 پيسا في يونٽ مهانگي

نوان اگهه نومبر جي بلن ۾ لاڳو ٿيندا، ماهوار ايڊجسٽمينٽ ڪي اليڪٽرڪ جي واهپيدارن تي به لاڳو هوندي

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) نيشنل اليڪٽرڪ پاور ريگيوليٽري اٿارٽي (نيپرا) سيپٽمبر 2026ع جي فيول پرائس ايڊجسٽمينٽ تحت بجلي 2 رپيا 37 پيسا في يونٽ مهانگي ڪري ڇڏي آهي. نيپرا بجلي مهانگي ڪرڻ جو باضابطا نوٽيفڪيشن به جاري ڪري ڇڏيو آهي، جنهن موجب بجلي جي اگهن ۾ واڌ سيپٽمبر 2026ع جي ماهوار فيول پرائس بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

آمريڪي منصوبي تحت مهرڳڙهه عجائب گهر جي بحاليءَ جو ڪم مڪمل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آمريڪي ناظم الامور نيٽلي بيڪر بلوچستان جي پارلياماني سيڪريٽري نوابزاده مير محمد زرين خان مگسي ۽ سنڌ ايڪسپلوريشن ۽ ايڊوينچر سوسائٽي (سيز) جي قيادت سان بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

ڪوئيٽا: آمريڪي ناظم الامور نيٽلي بيڪر ۽ نوابزاده زرين مگسيءَ مهرڳڙهه عجائب گهر جي يادگاري تختيءَ جي رونمائي ڪندي

ڪراچي ۾ ڊمپر جي ٽڪر سبب شاهين فورس جا ٻه اهلڪار زخمي ٿيڻ جو گهرو وزير نوٽيس ورتو، رپورٽ طلب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گهرو وزير ضياءالحسن لنجار احسن آباد ۾ ڊمپر جي ٽڪر سبب شاهين فورس جي ٻن پوليس اهلڪارن جي زخمي ٿيڻ واري واقعي جو نوٽيس وٺندي ايس ايس پي ايسٽ کان واقعي جا تفصيل ۽ زخمي اهلڪارن جي طبي صورتحال بابت رپورٽ طلب ڪري ورتي آهي جڏهن ته زخمي اهلڪارن کي بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

پيراگوئي جو اڳوڻو صدر سينٽيا گوپينا بئنڪ جي مالي بي ضابطگين جي ڪيس ۾ گرفتار

بيونس آئرس (اي پي پي) پيرا گوئي جي اڳوڻي صدر سينٽيا گوپينا کي يونو بئنڪ جي مالياتي اسڪينڊل جي سلسلي ۾ پوليس گرفتار ڪري ورتو آهي جنهن جي نتيجي ۾ بئنڪ جي اٽڪل 30 لک صارفين جا اڪائونٽس منجمد ڪيا ويا هئا. پرڏيهي ميڊيا مطابق استغاثه پاران جاري ڪيل وارنٽ تي ڪارروائي ڪندي بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

ڏياري انڌيري مٿان روشني ۽ نااميدي مٿان اميد جي فتح جو ڏڻ آهي: آصفه ڀٽو

هندو برادري جو ورثو سنڌ جي سڃاڻپ ۽ پاڪستان جي قومي زندگيءَ جو اڻٽٽ حصو آهي

منهنجي دعا آهي ته ڏياري جون روشنيون هر گهر لاءِ امن، خوشي ۽ خوشحالي جو پيغام کڻي اچن

اسلام آباد (اي پي پي) خاتون اول بي بي آصفه ڀٽو زرداري ڏياريءَ جي پرمسرت موقعي تي پاڪستان ۽ سڄي دنيا ۾ رهندڙ هندو برادري کي دلي مبارڪون ڏيندي چيو آهي ته هندو برادري جو ورثو بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

ٽينٽ پيگنگ پاڪستان جي روايتي راند ۽ ثقافتي سڃاڻپ آهي: عطاءُالله تارڙ

عورت نيزه بازن جي مهارت عالمي سطح تي مثبت پيغام آهي: وفاقي وزير اطلاعات

وزيراعظم جو ڏيان ان ڳالهه تي آهي ته ملڪ ۾ اهڙن پروگرامن کي منعقد ڪرڻ کي وڌايو وڃي

اهڙين سرگرمين کي همٿ ڏيڻ ۽ فنڪارن جي سرپرستي ڪرڻ سان پاڪستان ترقي ڪندو

اسلام آباد (اي پي پي) سنڌ سماءَ واري وفاقي وزير عطاءُالله تارڙ چيو آهي ته وزيراعظم شهباز شريف جي ويزن ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي ڪوشش سان پاڪستان سفارتي ۽ معاشي محاذ تي نئين بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

سوئي ناردرن گئس پائيپ لائينز لميٽيڊ جي ٽيڪس کان اڳ منافعي ۾ گذريل مالي سال دوران 42 سيڪڙو اضافو

اسلام آباد (اي پي پي) سوئي ناردرن گئس پائيپ لائينز لميٽيڊ جي ٽيڪس کان اڳ منافعي ۾ گذريل مالي سال دوران 42 سيڪڙو جو اضافو ٿيو ۽ ان دوران ڪمپني کي 34.656 ارب رپين جو ٽيڪس کان اڳ منافعو حاصل ٿيو آهي. ڪمپني ماليات انگن اکرن مطابق مالي سال 25-2024ع دوران ايس اين جي پي ايل کي بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

گورنر فيصل ڪريم ڪنڊي سان چيني سيڙپڪارن جي وفد جي ملاقات

چيني سيڙپڪار اڪنامڪ زونز مان ڀرپور فائدو حاصل ڪري سگهن ٿا: گورنر

ملاقات دوران پيپلز پارٽي جو صوبائي اسيمبلي جي ميمبر ارباب زرڪ به موجود هو

پشاور (اي پي پي) خيبرپختونخوا جي گورنر فيصل ڪريم ڪنڊي سان چيني سيڙپڪارن جي هڪ وفد گورنر هائوس پشاور ۾ ملاقات ڪئي. خيبر پختونخوا جي گورنر جي پريس سيڪريٽري جي آفيس بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

ڀارت ۾ مسلمانن خلاف ڏاڍ: آسام ۾ وڌيڪ 750 خاندان بي دخل

مودي حڪومت ڌوبري ۾ مسلمانن خلاف ظلم جون سموريون حدون پار ڪري ڇڏيون

مسلمانن جي گهرن ۽ عبادت گاهن کي تباهه ڪرڻ لاءِ 60 کان وڌيڪ بلڊوزر ۽ پوليس نفري مقرر

نئين دهلي (اي پي پي) بي جي پي جي اقتدار هيٺ پارٽي حڪومت آسام رياست جي ضلعي ڌوبري ۾ مسلمانن خلاف ظلم جون سموريون حدون پار ڪري ڇڏيون. ڪشمير ميڊيا سروسز مطابق پارٽي ميڊيا بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ موسم خشڪ رهندي

اسلام آباد (اي پي پي) موسميات کاتي اڳڪٿي ڪئي آهي ته ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ موسم خشڪ رهندي، جڏهن ته اترين علائقن ۾ صبح ۽ رات جي وقت ۾ موسم ٿڌي رهڻ جو امڪان آهي. موسميات کاتي مطابق موجوده صورتحال کي نظر ۾ رکندي ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ هوائون هلي رهيون بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

جمهوريه ڪانگو ۾ تشدد سبب 30 شهري مارجي ويا

گهرن کي باهه ڏئي ساڙيو ۽ هڪ طبي مرڪز کي تباهه ڪيو ويو

ويا کي منهن ڏيندڙ ٽيمن کي علائقي ۾ پنهنجون سرگرميون معطل ڪرڻيون پيون

گڏيل قومون (اي پي پي) جمهوريه ڪانگو جي اوير ۾ تشدد جي واقعن ۾ گهٽ ۾ گهٽ 30 شهري مارجي ويا جڏهن ته گهرن بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

وزيراعظم جون پاڪستان ۾ رهندڙ هندو برادري کي ڏياريءَ جون مبارڪون

پاڪستان جي هندو برادري اسان جي قومي سڃاڻپ جو هڪ اهم حصو آهي: وزيراعظم

ملڪ جو آئين اقليتن جي مذهبي ۽ شهري حقن جي تحفظ جي خاطري ڪرائي ٿو

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف سڄي دنيا خاص ڪري پاڪستان ۾ رهندڙ هندو برادري کي ڏياريءَ بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

قانون کاتي جي ملازمن کي طبي سهولتن لاءِ ڊاڪٽر عيسيٰ ليبارٽري ۾ معاهدو ٿي ويو

معاهدي تحت کاتي جي آفيسرن، ملازمن ۽ سندن ڪفالت هيٺ گهر ڀاتين کي خاص رعايتون ملنديون

سهڪار تحت طبي ڪئمپون، صحت آگاهي پروگرام ۽ بيمارين کان بچاءَ لاءِ قدم پڻ کنيا ويندا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گهرو، قانون، پارلياماني معاملن ۽ ڪرمنل پراسيڪيوشن واري وزير ضياءالحسن لنجار بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

چيف سيڪريٽري پاران بس اڏن، ريلوي اسٽيشنن ۽ بين ٽرانزٽ پوائنٽس تي ٽيمون مقرر ڪرڻ جو حڪم

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي چيف سيڪريٽري آصف حيدر شاهه هدايت ڪئي آهي ته صوبي جي داخلي ۽ خارجي رستن تي پوليو کان بچاءَ جي ويڪسين جا انتظام وڌيڪ سخت ڪيا وڃن ۽ بس اڏن، ريلوي اسٽيشنن توڙي بين ٽرانزٽ پوائنٽس تي پوليو ٽيمون مقرر ڪيون وڃن. جيئن بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

ايف آءِ اي اينٽي هيومن ٽريفڪنگ سرڪل راولپنڊي جي ڪارروائي، پولينڊ ورڪ ويزا فراڊ ۾ ملوث جوابدار گرفتار

اسلام آباد (اي پي پي) ايف آءِ اي اينٽي هيومن ٽريفڪنگ سرڪل راولپنڊي ڪارروائي ڪندي پولينڊ ورڪ ويزا فراڊ ۾ ملوث جوابدار وجاهت حيدر کي گرفتار ڪري ورتو. چنچر ڏيندي فيڊرل انويسٽيگيشن ايجنسي (ايف آءِ اي) اسلام آباد زون طرفان جاري بيان مطابق جوابدار تي مبينه طور تي پولينڊ جو ورڪ ويزا ڏيارڻ جي بهاني شهري کان 12 لک 2 هزار رپيا وصول ڪرڻ ۽ فراڊ ڪرڻ جو الزام آهي. جوابدار کان 1 لک 15 هزار رپين جي جزوي ريڪوري ڪري ورتي آهي. بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار جي حضرت داتا گنج بخش جي مزار تي حاضري

نائب وزيراعظم کي زائرين جي سهولت، اچ وڃ منظم بڻائڻ ۽ مزار جي سيڪيورٽي بابت بريفنگ

لاهور (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار چنچر تي عظيم صوفي بزرگ حضرت داتا گنج بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

لاهور: پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار صوفي بزرگ حضرت داتا گنج بخش جي مزار تي حاضري ڀري رهيو آهي

انسپيڪٽوريٽ جنرل سنڌ
پريزنز اينڊ ڪريڪشنز سروس

No.LS/29070/2026

پير الاهي بخش روڊ مسلم آباد ڪراچي

ٽيليفون نمبر. 021-99231418 فيڪس نمبر. 021-99231084 اي ميل: sindhprisons@gmail.com

تاريخ: 05 نومبر 2026

ٽينڊر نوٽيس

1. انسپيڪٽر جنرل، سنڌ جيل ۽ اصلاحي خدمتون (Prisons & Corrections Service)، ڪراچي، سنڌ جيل سروس جي سمورن جيلن/آفيسن لاءِ MPLS Layer-III VPNڪنيڪٽوٽي جي فراهمي واسطي، سنڌ پبلڪ پروڪيورمينٽ رولز 2010 (ترميمي 2019) جي تحت ۽ SPPRAجي "E-Pak Acquisition & Disposal System" (EPADSويب سائيٽ) ذريعي، سنگل اسٽيج-ٽو انويلپ طريقيڪار مطابق جيئن ته SPPRAرولز جي قاعدي نمبر 46(2) ۾ بيان ٿيل آهي هيٺ ڏنل ٿيل بولين جي دعوت ڏئي ٿو. اها دعوت انهن دلچسپي رکندڙ فرمز لاءِ آهي جيڪي SECP ۽ FBR وٽ رجسٽرڊ هجن. جن وٽ نيشنل ٽيڪس نمبر (NTN)، سيلز ٽيڪس رجسٽريشن نمبر (STRN)۽ سنڌ نيشنل ٽيڪس نمبر (SNTN)موجود هجن. فرم جو پاڪستان ۾ قانوني وجود هجڻ لازمي آهي. ان سان گڏوگڏ ان وٽ پاڪستان ٽيلي ڪميونيڪيشن اٿارٽي (PTA)پاران پاڪستان ۾ ٽيلي ڪميونيڪيشن خدمتون (سيلولر/فائبر) فراهم ڪرڻ جو اختيار (اجازت) ۽ "لوڪل لوپ لائسنس" (Local Loop License)هجڻ پڻ ضروري آهي.

2. مجاز اختياري بهترين خدمتن جي دستيابي کي جانچي/تصديق ڪري سگهي ٿو ۽ مقابلي جي قابل اگهن تي بهترين ڪوريج جي بنياد تي خدمتن جي چونڊ ڪري سگهي ٿو.

3. بڊ جا دستاويز 23.11.2026 تي منجهند 02:00 وڳي تائين SPPRAجي "اي-پاڪ ايڪوزيشن اينڊ ڊسپوزل سسٽم" (EPADS)جي ويب سائيٽ https://portalsindh.eprocure.gov.pk/تان، ۽ ان سان گڏوگڏ "سنڌ جيل ۽ اصلاحي خدمتن" (Sindh Prisons & C.S)جي ويب سائيٽ www.spcs.gos.pkتان ڊائون لوڊ ڪري سگهجن ٿا.

4. بوليءَ جا دستاويز 23.11.2026 تي منجهند 02:00 وڳي تائين SPPRA E-Pak Acquisition & Disposal System (EPADS) جي ويب سائيٽ، يعني https://portalsindh.eprocure.gov.pk/ذريعي جمع ڪرائي/اپلوڊ ڪري سگهجن ٿا.

5. بوليءَ جا دستاويز (ٽيڪنيڪل بولين) 23.11.2026 تي منجهند 03:00 وڳي (SPPRA E-Pak Acquisition & Disposal System (EPADSجي ويب سائيٽ، يعني https://portalsindh.eprocure.gov.pk/ذريعي کوليا ويندا.

6. ٽينڊر فيس، پاڪستان جي ڪنهن به شيڊولڊ بئنڪ جي انسپيڪٽر جنرل آف پريزنز سنڌ، ڪراچي جي نالي تي ٺهيل پي آرڊر جي صورت ۾، مٿي ڄاڻايل آفيس ۾ جمع ڪرائڻي پوندي (رقم: 3000 روپيا).

7. بولي سان گڏ -/500,000 رپين جي رقم سوڌي رقم طور شامل هجڻ لازمي آهي. اها رقم پاڪستان جي ڪنهن به شيڊيولڊ بئنڪ جي پي آرڊر، ڊمانڊ ڊرافٽ يا بئنڪ گارنٽي وغيره جي صورت ۾ هئڻ گهرجي، جيڪا انسپيڪٽر جنرل آف پريزنز سنڌ، ڪراچي جي نالي تي جاري ڪيل هجي. ان جي هڪ ڪاپي SPPRA جي "اي-پاڪ ايڪوزيشن اينڊ ڊسپوزل سسٽم" (EPADS)ويب سائيٽ تي اپلوڊ ڪرڻ لازمي آهي، جڏهن ته بولي جي ضمانت جو اصل دستاويز مٿي ڄاڻايل وقت ۽ جاءِ تي (يا ان کان اڳ) جمع ڪرائڻو پوندو.

8. جيڪڏهن بڊز کولڻ واري ڏينهن ڪنهن به سبب ڪري عام موڪل اچي وڃي، ته پوءِ اهي ايندڙ ڪم واري ڏينهن، مقرر وقت تي کوليا سگهجن ٿيون. ان بابت وڌيڪ تفصيل بوليءَ جي دستاويزن ۾ موجود آهن؛ تنهن هوندي به، جيڪڏهن ڪنهن اضافي معلومات جي ضرورت هجي ته اها ڪنهن به ڪم واري ڏينهن، آفيس جي وقت دوران، نسپيڪٽر جنرل، سنڌ جيل ۽ اصلاحي خدمتن جي آفيس مان حاصل ڪري سگهجي ٿي. هي آفيس پير الاهي بخش روڊ، مسلم آباد ڪوآپريٽو هائوسنگ سوسائٽي، دائود انجنيئرنگ ڪاليج ڪراچي جي ويجهو واقع آهي. ان سلسلي ۾ فون نمبر 021-99231418 ۽ فيڪس نمبر 021-99231084 تي رابطو ڪري سگهجي ٿو.

9. اسٽور جي مقدار کي SPPRAرولز 2010 (جيڪي وقت بوقت ترميم ٿيل آهن) مطابق وڌائي يا گهٽائي سگهجي ٿو.

10. انسپيڪٽر جنرل، سنڌ جيل ۽ اصلاحي خدمتون ، ڪراچي کي اهو اختيار حاصل آهي ته هو سنڌ پبلڪ پروڪيورمينٽ ريگيوليٽري اٿارٽي (SPPRA)جي لاڳاپيل قاعدن مطابق، ڪنهن به يا سمورين بولين کي قبول يا رد ڪري سگهي ٿو.

INF-KRY:NO.5065/2026

(محمد اسلم ملڪ)
ڊي. آءِ. جي پريزنز ڪراچي ريجن
(هيڊ آف دي پروڪيورمينٽ ڪميٽي)

I WORK FOR SINDH
www.iwork4sindh.com

سنڌي ايڊيشن
انچارج: مجيب ناريجو
IBRAT SANSAR
عبرت سنسار
68 Golden Jubilee Year
Ibratsansar@yahoo.com
آچر 08 نومبر 2026ع

آمريڪي چونڊن جا دلچسپ نتيجا: سماج جا نوان چهرا ۽ تاريخ جا نوان باب

مجيب ناريجو

آمريڪا ۾ 3 نومبر تي ٿيل وچ مدي وارين چونڊن ۾ صدر جي چونڊ ته نه ٿيندي آهي، پر انهن ذريعي ملڪ جي قانون ساز اداري ڪانگريس جي ٻنهي ايوانن جي جوڙجڪ تبديل ٿيندي آهي. مخالف ڌر کي اڪثريت ملڻ جي صورت ۾ اها صدر جي فيصلن ۽ حڪومتي قدمن ۽ چڙواڳين تي پڇاڻو ڪري سگهي ٿي، جاچ ڪميٽيون جوڙي سگهي ٿي ۽ حڪومتي ڪارڪردگيءَ جو احتساب ڪري سگهي ٿي. هيٺين ايوان جي سمورين 435 ۽ سينيٽ جي لڳ ڀڳ هڪ ٽهائي تي سيٽن لاءِ چونڊون ٿينديون آهن، جڏهن ته 36 رياستن ۾ گورنرن ۽ ڪيترين ئي رياستن ۾ اسيمبلين جون چونڊون پڻ ٿينديون آهن. هن ڀيري ڊيموڪريٽڪ پارٽيءَ ٻنهي ايوانن ۾ اڪثريت حاصل ڪئي آهي، پر انهن چونڊن جو وڌيڪ دلچسپ پاسو آمريڪي سماج جي مختلف برادرين، نسلن ۽ عمر وارن ماڻهن جي نمائندگيءَ ۾ آيل تبديلي آهي.

اسلامي برادريءَ لاءِ اهي چونڊون خاص اهميت رکن ٿيون. مشيگن مان عبدالسيد ڪاميابي حاصل ڪري آمريڪي سينيٽ جو پهريون مسلمان ميمبر بڻيو (دلچسپ ڳالهه اها آهي ته هن جي خلاف صدر ٽرمپ پاڻ مهم هلائي تڪ جا دورا ۽ جلسا ڪيا هئا). هيٺين ايوان ۾ به گهٽ ۾ گهٽ 7 مسلمان اميدوار ڪامياب ٿيا، جن ۾ نيوجرسي مان ڊاڪٽر آدم حمادي ۽ نيويارڪ مان درياليزا ايويلا شيوليئر شامل آهن. رشيده طليب ۽ الهان عمر به پنهنجيون سيٽون برقرار رکڻ ۾ ڪامياب رهيون. آمريڪي سياست ۾ مسلمانن جي اها اڳڀرائي خاص ڌيان ڇڪائي ٿي، ڇاڪاڻ ته هاڻي اها اسلامي برادري رڳو ووٽرن جي حيثيت ۾ نه، پر قانون سازيءَ جي اعليٰ ادارن ۾ به پنهنجو حصو وڌائي رهي آهي.

آمريڪا جي اصلوڪن رهواسين، جن کي عام طور ريڊ انڊين چيو وڃي ٿو انهن لاءِ به هي چونڊون يادگار رهيون. نيو ميڪسيڪو مان ديب هالينڊ (Deb Haaland) گورنر چونڊجي آمريڪا جي پهرين ريڊ انڊين عورت گورنر بڻجي وئي. هوءَ ان کان اڳ وفاقي حڪومت ۾ وزير پڻ رهي چڪي آهي. مينيسوٽا جي پيگي فلاناگن (Peggy Flanagan) سينيٽ ۾ پهچندڙ پهرين ريڊ انڊين عورت طور تاريخ ۾ پنهنجو نالو لکرايو. نيو ميڪسيڪو ۾ گورنر ۽ نائب گورنر ٻنهي عهدن تي اقليتي عورتن جي ڪاميابي به هنن چونڊن جو هڪ منفرد پاسو آهي.

عورتن جي سياسي نمائندگيءَ ۾ به اهم اڳڀرائي ٿي. جارجيا مان ڪيشا لانس باٽمز (Keisha Lance Bottoms) آمريڪا جي پهرين ڪاري عورت گورنر چونڊجي وئي، جڏهن ته ٽيڪساس مان جينا هينوجوسا (Gina Hinojosa) رياست جي پهرين لاطيني عورت گورنر بڻي آهي. فلوريڊا ۾ بائرن ڊونلڊز (Byron Donalds) ڪاري نسل جو پهريون گورنر چونڊجڻ جو اعزاز حاصل ڪيو. چونڊن کان پوءِ 2027ع ۾ آمريڪا جي 17 رياستن جون واڳون عورت گورنرن جي هٿن ۾ هونديون، جيڪو ملڪ جي تاريخ ۾ هڪ نئون رڪارڊ آهي. ان کان سواءِ تاريخ ۾ پهريون ڀيرو آمريڪا جي 8 رياستن ۾ گورنر ۽ نائب گورنر ٻنهي عهدن تي هڪ ئي وقت عورتن جي جوڙي چونڊجي اقتدار سنڀاليندي.

ايشيائي نسل سان تعلق رکندڙ آمريڪين جي نمائندگيءَ جو ذڪر به دلچسپيءَ کان خالي ناهي. وفاقي ڪانگريس ۾ نسلي ايشيائي قانون سازن جي مجموعي نمائندگي وڌي 22 کان 24 ميمبرن تائين پهچي وئي آهي، جيڪي قانون سازيءَ کان علاوه انٽيليجنس، فارن افيئرس ۽ چين بابت خاص ڪميٽين جي سربراهي عهدن تي فعال نمائندگي ڪري رهيا آهن. آمريڪي ڪانگريس ۾ ڀارتي نسل جي ڇهن قانون سازن جي غيررسمي گروپ کي 'سموسا ڪاڪس' (Samosa Caucus) چيو وڃي ٿو. ان ۾ رامي بيرا، رو کنا، راجا ڪرشنا مورتي، پرميلا جيپال، شري ٿانيدار ۽ سوهاس سبرامنيم شامل آهن. ڏکڻ ايشيا جي مشهور سوغات سموسي جي نالي سان سڃاتل هن گروپ جو وجود پنهنجي جاءِ تي دلچسپ آهي. ان کانسواءِ ڊاڪٽر اميش شاهه ۽ پيا ڀانڊيا جون ڪاميابيون پڻ پارٽي نسل جي آمريڪين جي وڌندڙ سياسي موجودگيءَ جو حصو آهن.

عمر جي حوالي سان به چونڊن ۾ نئين ۽ پراڻي نسل جو دلچسپ ميلاپ ڏسڻ ۾ آيو. 25 سالن جو ميڪسيول فراسٽ اڳ ئي جنريشن زي جو پهريون ڪانگريسي ميمبر بڻجي چڪو هو جڏهن ته هن ڀيري به ڪيترن ئي نوجوان نمائندن ڪاميابيون حاصل ڪيون آهن. ٻئي پاسي چڪ گراسلي، برني سينڊرز ۽ نينسي پلوسي جهڙا جهونا تجربيڪار سياستدان به چونڊن ۾ ڪامياب ٿيا. ڪانگريس ۾ نوجوانن جي اچڻ ۽ جهونن سياستدانن جي موجودگيءَ مان آمريڪي سياست ۾ پيڙهين جي گڏيل شرڪت جو اندازو لڳائي سگهجي ٿو.

آمريڪا جي روايتي سياسي مضبوط قلعن ۾ آيل تبديليون به گهٽ اهم ناهن. ڪنساس ۾ 1932ع کان پوءِ پهريون ڀيرو ڪنهن ڊيموڪريٽڪ اميدوار (ايڊم هيملٽن) سينيٽ جي سيٽ کٽي. ٽيڪساس ۾ به ڪيترن ڏهاڪن کان پوءِ سينيٽ ۽ گورنر جي عهدن تي پارٽيءَ جي تبديلي ٿي، جڏهن ته مين (Maine) رياست ۾ ڊگهي عرصي کان سينيٽر رهندڙ سوزن ڪولنز کي شڪست ملي. انهن نتيجن واضح ڪري ڇڏيو آهي ته مضبوط سياسي روايتون به ووٽرن جي فيصلي آڏو هميشه برقرار نٿيون رهي سگهن.

ان ۾ ڪو به شڪ ناهي ته چونڊن تي صدر ٽرمپ جي فيصلن، ڌمڪين، ايران جنگ سبب وڌيل ۾ معاشي مسئلا، مهانگائي، پيٽرول ۽ روزمره استعمال جي شين جا وڌندڙ اگهه ووٽرن جي ترجيحن ۾ مٿانهان رهيا. وچ اوڀر جي صورتحال ۽ ايران تي مڙهيل جنگ بابت بحث به چونڊ مهم جو حصو هئا. ٻنهي ايوانن ۾ مخالف ڌر جي اڪثريت حاصل ڪرڻ مان ظاهر ٿئي ٿو ته آمريڪي ووٽرن حڪومت جي پاليسين تي ڪاوڙ جي اظهار لاءِ ووٽ جو ڀرپور نموني استعمال ڪيو آهي. ايندڙ ڏينهن ۾ انهن نتيجن جو اثر وچ اوڀر ۽ ايران بابت آمريڪي پاليسيءَ تي به پئجي سگهي ٿو.

اسرائيلي چونڊون ۽ نيتن ياهو جون ناڪاميون

فريد احمد

اسرائيل جي چونڊن وزيراعظم نتن ياهوءَ جي ناڪاميون پلئه پيون آهن. سندس ڊگهي سياسي بالادستيءَ کي وڏو ڌڪ رسايو آهي. غزه ۾ فلسطيني شهرين جو ڪوس، يرغمالي اسرائيلين جي واپسيءَ ۾ ناڪامي، ايران خلاف فوجي ڪاروائي جي نتيجن، سلامتيءَ بابت وڌندڙ سوالن ۽ حڪومت جي تڪراري فيصلن سندس سياسي ساک کي متاثر ڪيو آهي. چونڊن ۾ سندس جماعت سڀ کان وڌيڪ سيٽون حاصل ڪرڻ باوجود حڪومت ٺاهڻ لاءِ گهربل اڪثريت کان پري رهجي وئي آهي، جڏهن ته مخالف ڌر کي اقتدار ۾ اچڻ جو موقعو مليو آهي. پر مخالف ڌر جي اندروني اختلافن ۽ عرب پارٽين جي حمايت بابت ڇڪتاڻ سبب حڪومت ٺاهڻ جو رستو اجا صاف ناهي ٿيو.

گڏيل پارليامينٽ ۾ نتن ياهوءَ جي اتحاد کي 68 سيٽن جي حمايت حاصل هئي. هاڻي اهو انگ گهٽجي 53 تي پهتو آهي، يعني سندس اتحاد کي 15 سيٽن جو نقصان ٿيو آهي. اڳوڻي آرمي چيف گادي آئزنڪوٽ جي جماعت 'ياشار' 21 سيٽون کٽي مخالف ڌر جي سڀ کان وڏي جماعت بڻجي سامهون آئي، جڏهن ته اڳوڻي وزيراعظم نفتالي بينيٽ جي جماعت 'بي ياهاد' 12 سيٽون حاصل ڪيون.

نتن ياهوءَ لاءِ هي نتيجا رڳو سيٽن جي گهٽتائي نه، پر سندس حڪومتي ڪارڪردگيءَ تي عوامي ردعمل به آهن. 7 آڪٽوبر 2023ع تي حماس جي حملي کان پوءِ اسرائيل جي سلامتيءَ بابت حڪومت تي سخت سوال اٿيا. حملي ۾ اسرائيلي شهرين جي مارجڻ ۽ يرغمال بڻجڻ، انهن جي واپسيءَ ۾ دير ۽ غزه ۾ ڊگهي جنگ نتن ياهوءَ جي حڪومت لاءِ وڏو مسئلو بڻيا. غزه جي تباهي ۽ وڏي انگ ۾ فلسطينين جي قتل تي به اسرائيل اندر توڙي ٻاهرين دنيا ۾ سندس حڪومت تي تنقيد ٿيندي رهي. گڏيل قومن جي جنرل اسيمبليءَ جڏهن هو خطاب لاءِ ڊائيس تي آيو ته دنيا جي 70 ملڪن واڪ آئوٽ سندس منهن تي جيڪا چماٽ هنئي هئي، ان جو لقاءَ اسرائيلي قوم به ڏٺو ته دنيا ڪيئن نفرت ڪري ٿي. هڪ اسرائيل فرد دنيا ۾ ڪيئن ۽ ڪيترو محفوظ رهي سگهي ٿو اهو سوال به ووٽرن جي ذهن ۾ رهيو ۽ اهي الزام به ته هو فلسطينين جي نسل ڪشي ڪري رهيو آهي. ۽ چونڊن کان اڳ مخالف ڌر جو الزام هو ته نتن ياهوءَ جنگ کي ڊگهو ڪري اقتدار بچائڻ جي ڪوشش ڪئي. ان کان سواءِ مذهبي جماعتن جي نوجوانن کي فوجي ڀرتيءَ کان ڇوٽ ڏيڻ وارو معاملو به حڪومت لاءِ تڪرار جو سبب بڻيو.

چونڊن کان پوءِ حڪومت ٺاهڻ لاءِ سياسي جوڙجڪ شروع وئي آهي. صدر آئزڪ هرزوگ سان مشاورت دوران 67 پارليامينٽ ميمبرن آئزنڪوٽ کي حڪومت ٺاهڻ جو موقعو ڏيڻ جي سفارش ڪئي آهي، جڏهن ته 46 ميمبرن نتن ياهوءَ جي حمايت ڪئي آهي. نتن ياهوءَ جي پراڻي اتحادي جماعت 'يونائيڊ تورا يهوديت' ڪنهن به اميدوار جي سفارش ناهي ڪئي. ان جماعت جو اعتراض آهي ته حڪومت الٽرا آرٿوڊوڪس نوجوانن کي لازمي فوجي ڀرتيءَ کان ڇوٽ ڏيارڻ وارو واعدو پورو ناهي ڪيو. آئزنڪوٽ جي حق ۾ 67 ميمبرن جون سفارشون اچڻ باوجود حڪومت ٺاهڻ جو معاملو ايترو سولو ناهي. انهن ميمبرن ۾ عرب پارٽين جا 19 نمائندا به شامل آهن. پر آئزنڪوٽ عرب پارٽين کي پنهنجي حڪومت ۾ شامل ڪرڻ کان انڪار ڪري چڪو آهي. اهڙيءَ طرح انهن جي حمايت کي پڪي اتحادي اڪثريت نٿو چئي سگهجي. ٻئي طرف، نتن ياهوءَ لاءِ به گهربل سيٽون گڏ ڪرڻ آسان نه هوندو. صدر هرزوگ 8 نومبر تي (اڄ) ڪنهن هڪ اميدوار کي حڪومت ٺاهڻ جو مينڊيٽ ڏيڻ جو اعلان ڪندو. نامزد اميدوار کي حڪومت ٺاهڻ لاءِ 28 ڏينهن ملندا، جن ۾ وڌيڪ 14 ڏينهن جي واڌ ٿي سگهي ٿي. ان وقت تائين نتن ياهو نگران وزيراعظم رهندو. آئزنڪوٽ اڳوڻو آرمي چيف آهي ۽ 7 آڪٽوبر کان پوءِ نتن ياهوءَ جي جنگي ڪابينا ۾ به شامل رهيو. سندس اقتدار ۾ اچڻ سان اسرائيل جي فلسطين بابت پاليسيءَ ۾ ڪا وڏي تبديلي اچي ويندي، اهڙي اميد رکڻ وقت کان اڳ ٿيندو. غزه ۽ فلسطين بابت فيصلا رڳو وزيراعظم جي مرضيءَ سان ناهن ٿيندا، اسرائيلي فوج، سلامتيءَ جا ادارا ۽ رياستي حڪمت عملي به انهن تي اثرانداز ٿيندي آهي. آمريڪا سان اسرائيل جا لاڳاپا به ان پاليسيءَ جو اهم حصو آهن. البت نئين حڪومت اچڻ سان جنگ، يرغمالين ۽ فلسطينين بابت فيصلن جو انداز بدلجي سگهي ٿو. نتن ياهوءَ لاءِ چونڊن جا نتيجا وڏو ڌڪ آهن، پر سندس سياسي راند اڃا ختم نه ٿي آهي. مخالف ڌر وٽ سيٽون گڏ ڪرڻ جو موقعو ضرور آهي، پر مختلف جماعتن جا پنهنجا مفاد ۽ اختلاف آهن. هاڻي ڏسڻو اهو آهي ته اهي اختلاف پاسيرا رکي حڪومت ٺاهڻ ۾ ڪامياب ٿين ٿيون يا نتن ياهو هڪ ڀيرو ٻيهر سياسي جوڙجڪ وسيلي اقتدار بچائي وٺي ٿو.

هيڪرن جي فوج: اتر ڪوريا جو ڳجهو هٿيار

محمد علي

اتر ڪوريا ۾ جيڪڏهن ڪو ٻار رياضي ۽ ڪمپيوٽر جي تعليم ۾ غيرمعمولي صلاحيت ڏيکاري ٿو ته ممڪن آهي ته سندس مستقبل جو فيصلو سندس مرضيءَ کان اڳ ئي ٿي وڃي. ڪيس ننڍي عمر ۾ چونڊي، خاص تربيت ڏني وڃي ٿي ۽ پوءِ فوج جي سائبر يونٽ ۾ شامل ڪيو وڃي ٿو، جتي سندس ذميواري ٻين ملڪن جي ڪمپنين ۽ مالي ادارن جا ڪمپيوٽر نظام هيڪ ڪرڻ هوندي آهي. اتر ڪوريا ڪيترن سالن کان اهڙي فوج تيار ڪري رهيو آهي، جنهن جا سپاهي بندوق بدران ڪمپيوٽر استعمال ڪن ٿا. برطانوي خبرو اداري رائٽرز جي رپورٽ موجب، اتر ڪوريا جي انهن هيڪرن تي دنيا جي وڏي ڪرپٽو ڪرنسي پليٽ فارم 'بائنانس' تي حملي جو الزام آهي، جنهن ۾ لڳ ڀڳ 6.3 ارب ڊالرن جي ماليت جا ڪرپٽو اثاثا چوري ٿيڻ جي دعويٰ ڪئي وئي آهي. آمريڪي جاچ اداري ايف بي آءِ ۽ بائنانس ان حملي جو ذميوار اتر ڪوريا سان لاڳاپيل هيڪرن کي قرار ڏنو آهي، جڏهن ته اتر ڪوريا ان الزام کي رد ڪري ٿو.

رپورٽ موجب، هيڪرن جي تياريءَ لاءِ هر سال مڊل اسڪول جي 11 کان 12 سالن جي عمر وارن 150 کان 200 ذهين ٻارن جي چونڊ ڪئي وڃي ٿي. سندن چونڊ جو بنياد رياضي ۽ ڪمپيوٽر ۾ صلاحيت هوندي آهي. ٻارن کان اهو به نٿو پڇيو وڃي ته هو مستقبل ۾ هيڪر ٿيڻ چاهين ٿا يا نه. پهرين کين ڪمپيوٽر سائنس ۽ پروگرامنگ جي سکيا ڏني وڃي ٿي. 17 سالن جي عمر ۾ بهترين شاگردن کي ملڪ جي خاص يونيورسٽين ۾ موڪليو وڃي ٿو جتي وڌيڪ جاچ کان پوءِ ڪجهه نوجوانن کي فوج جي سائبر يونٽن ۾ شامل ڪيو وڃي ٿو. اتر ڪوريا مان فرار ٿيل اڳوڻي ٽرينر ڪم هونگ ڪوانگ موجب انهن نوجوانن کي رڳو پروگرامنگ نه، پر ڪرپٽو ڪرنسيءَ جي نظام، پرڏيهي اليڪٽرانڪ اوزارن جي بناوت ۽ ڪمپيوٽرن جي حفاظتي نظام ۾ خاميون ڳولڻ جي تربيت پڻ ڏني وڃي ٿي. ڪين اعليٰ رياضي ۽ پرڏيهي ٻوليون به سيکاريون وڃن ٿيون. ڪامياب هيڪرن کي ملڪ ۾ خاص مراعتون ملن ٿيون. ڪين پرڏيهي ڪرنسيءَ ۾ انعام، گاديءَ واري شهر پيانگ يانگ ۾ وڏا فليٽ ۽ خاندان سميت رهڻ جي سهولت ڏني وڃي ٿي. ڪجهه کي حڪمران جماعت جي رڪنيت ۽ بااثر خاندانن ۾ شاديءَ جا موقعا پڻ ملن ٿا.

اتر ڪوريا 1998ع ۾ پنهنجو سائبر يونٽ قائم ڪيو هو پر ڪم جونگ اُن جي اقتدار ۾ اچڻ کان پوءِ ان پروگرام کي وڌيڪ اهميت ڏني وئي. 2013ع ۾ هن سائبر جنگ کي ايٽمي هٿيارن ۽ ميزائلن سان گڏ ملڪ جي اهم دفاعي ۽ حملي واري صلاحيت قرار ڏنو. ڏکڻ ڪوريا جي انٽيليجنس اداري جي 2024ع واري اندازي موجب اتر ڪوريا جي سائبر جنگي سرگرمين ۾ لڳ ڀڳ 8,400 ماڻهو ڪم ڪري رهيا آهن. هاڻي انهن حملن ۾ مصنوعي ذهانت جا اوزار به استعمال ٿين ٿا. هيڪر جعلي نوڪرين جا انٽرويو ۽ سافٽ ويئر استعمال ڪري ڪمپنين جي ڪمپيوٽرن تائين پهچ حاصل ڪن ٿا. بائنانس جي بيان موجب تازي حملي ۾ به جعلي نوڪريءَ جي انٽرويو ذريعي عملي جي ڪمپيوٽرن تائين رسائي حاصل ڪئي وئي ۽ پوءِ ڪمپنيءَ جي اندروني مصنوعي ذهانت واري اوزار کي استعمال ڪيو ويو. 'لازارس' نالي هيڪنگ گروپ تي به ماضيءَ ۾ وڏين ڪرپٽو ڪرنسي چورين جا الزام لڳندا رهيا آهن.

سائبر سيڪيورٽيءَ جي ماهرن موجب سرڪاري سرپرستيءَ سبب اتر ڪوريا جي هيڪرن خلاف ڪارروائي ڪرڻ ڏکيو آهي. هاڻي سندن ڌيان وڏن مالي ادارن ڏانهن وڌي رهيو آهي، ڇاڪاڻ ته اتي هڪ ڪامياب حملي سان وڏي رقم حاصل ڪري سگهن ٿا. اهڙيءَ طرح اسڪولن مان چونڊيل ٻار سالن جي تربيت کان پوءِ اتر ڪوريا جي ان سائبر فوج جو حصو بڻجن ٿا، جنهن جون ڪارروايون دنيا جي وڏن مالي ادارن لاءِ خطرو بڻيل آهن.

رات جو سج جي روشني وڪڻڻ جو آمريڪي ڪمپنيءَ جو منصوبو

فيضان احمد

آمريڪا جي ڪيليفورنيا رياست ۾ قائم هڪ ڪمپني رات جي وقت زمين تي سج جي روشني پهچائڻ جو منصوبو تيار ڪري رهي آهي. 'ريفليڪٽ آربٽل' نالي ڪمپنيءَ جو ارادو آهي ته خلا ۾ اهڙا سيٽلائيٽ موڪليا وڃن، جن تي لڳل وڏن آئينن ذريعي سج جي روشني زمين جي چونڊيل هنڌن ڏانهن موڪلي سگهجي. ڪمپني ان سهولت کي وڪڻڻ چاهي ٿي، جنهن لاءِ صارف موبائل ايپ ذريعي پنهنجي گهربل هنڌ تي روشني پهچائڻ جي درخواست ڏئي سگهندا.

منصوبي لاءِ ڪمپنيءَ راڪيٽ تيار ڪندڙ اداري 'اسڪاءِ روٽ ايرو اسپيس' سان 2 راڪيٽ موڪلڻ جو معاهدو ڪيو آهي. رٿا موجب زمين جي هيٺئين مدار ۾ 18 ميٽر ڊگها ۽ 18 ميٽر ويڪرا وڏا آئينا لڳايا ويندا، جن جو رخ تبديل ڪري سج جي روشني گهربل هنڌ ڏانهن موڪلي سگهبي.

شروعاتي تجربي ۾ لڳ ڀڳ 5 ڪلوميٽر ويڪري علائقي کي روشن ڪرڻ جو هدف رکيو ويو آهي. ڪمپنيءَ موجب سيٽلائيٽن جي پوزيشن مسلسل تبديل ڪري روشنيءَ کي گهربل هنڌ تي برقرار رکڻ جي ڪوشش ڪئي ويندي.

هن منصوبي جي پهرين آزمائش 2027ع جي ٻئي ته ماهي ۾ ٿيڻ جي اميد آهي، جنهن لاءِ 'ايئرينڊل ون' نالي سيٽلائيٽ استعمال ڪيو ويندو. ڪمپنيءَ جو هدف 2035ع تائين خلا ۾ 50 هزار سيٽلائيٽن جو جار وڇائڻ آهي. شروعاتي طور انهن آئينن مان منعڪس ٿيندڙ روشني چنڊ جي روشنيءَ جيتري هوندي، جڏهن ته سيٽلائيٽن جو انگ وڌڻ سان روشنيءَ جي شدت ۽ ان جي فراهميءَ جو وقت به وڌائي سگهڻ جي دعويٰ ڪئي وئي آهي.

ڪمپنيءَ جو چوڻ آهي ته هن ٽيڪنالاجيءَ سان شمسي توانائي پيدا ڪندڙ منصوبن کي سج لهڻ کان پوءِ به بجلي ٺاهڻ ۾ مدد ملي سگهندي. ان کان سواءِ ٻوڏن، زلزلن ۽ ٻين قدرتي آفتن سبب متاثر ٿيندڙ علائقن ۾ رات جي وقت روشني پهچائڻ توڙي امدادي سرگرمين دوران به اها سهولت استعمال ڪري سگهجي ٿي.

پر منصوبي بابت فلڪيات جي ماهرن ۽ ماحولياتي ڪارڪنن جا خدشا به سامهون آيا آهن. سندن چوڻ آهي ته خلا ۾ وڏي انگ ۾ آئينا لڳائڻ سان رات جي قدرتي اونداهي متاثر ٿيندي، جنهن جو اثر فلڪياتي مشاهدي ۽ جاندارن جي زندگيءَ تي به پئجي سگهي ٿو.

آگسٽ 2025ع ۾ سائنسي رسالي 'دي ايسترو فزيڪل جرنل ليٽرز' ۾ شايع ٿيل هڪ تحقيق ۾ به هن ٽيڪنالاجيءَ جي امڪاني اثرن جو جائزو ورتو ويو. تحقيق موجب خلا مان زمين ڏانهن موڪليل روشني فضا ۾ موجود گئسن جي ماليڪيولن ۽ مٽيءَ جي ذرڙن سان ٽڪرائجي مختلف پاسن ۾ پکڙجي سگهي ٿي. زمين تان واپس منعڪس ٿيندڙ روشني به ان عمل ۾ واڌارو ڪري سگهي ٿي. اهڙيءَ طرح روشني رڳو ان هنڌ تائين محدود نه رهندي، جتي ان جي درخواست ڪئي وئي هوندي، پر پرپاسي وارا علائقا به متاثر ٿي سگهن ٿا. تحقيق ۾ پيش ڪيل ڪمپيوٽر ماڊل موجب، جيڪڏهن آئينا گهربل هنڌ کان لڳ ڀڳ 14 ڪلوميٽر پري به هجن ته زمين تي پهچندڙ روشني پوري چنڊ جي روشنيءَ کان وڌيڪ ٿي سگهي ٿي. ان صورت ۾ ويجهن علائقن جا رهواسي به اهڙي روشنيءَ کان متاثر ٿي سگهن ٿا. جڏهن ته اهي نتيجا ڪمپيوٽر ماڊل ۽ سائنسي حسابن تي ٻڌل آهن، تنهنڪري حقيقي اثرن جي ڄاڻ عملي تجربن کان پوءِ ئي ملي سگهندي.

ريفليڪٽ آربٽل کي جولاءِ ۾ آمريڪي وفاقي ڪميونيڪيشن ڪميشن کان منصوبي جي منظوري ملي چڪي آهي، پر فلڪياتي ماهرن ۽ ماحولياتي تنظيمن ان تي اعتراض واريا آهن ۽ منظوري واپس وٺڻ جو مطالبو ڪيو آهي.

رات جو سج جي روشني وڪڻڻ جو منصوبو اجان آزمائشي مرحلي ۾ آهي. ان ۾ شمسي توانائيءَ جي پيداوار ۽ روشنيءَ جي فراهميءَ جا امڪان موجود آهن. پر ان سان گڏ رات جي قدرتي ماحول ۽ فلڪياتي مشاهدي کي پهچندڙ نقصان جو اندازو لڳائڻ به ضروري آهي. ان ٽيڪنالاجيءَ جا حقيقي فائدا ۽ نقصان عملي تجربن کان پوءِ ئي واضح ٿي سگهندا.

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
روزاني عبرت
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هيءُ اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk
آچر 08 نومبر 2026ع

ٿرپارڪر ۾ ڏڪار سبب هنگامي قدم کڻڻ جي ضرورت

سنڌ حڪومت پاران ٿرپارڪر کي 'آفت ستيل ضلعو' قرار ڏيڻ يقيناً هڪ اهم ۽ وقتائتو فيصلو آهي. سوال آهي ته ڇا رڳو آفت ستيل قرار ڏيڻ سان ٿر واسين جون تڪليفون ختم ٿي وينديون؟ پر ان لاءِ اعلانن کان اڳتي وڌي عملي ۽ هنگامي بنيادن تي قدم کڻڻا پوندا. برساتن جي نه ٿيڻ جي ڪري يا گهٽتائي سبب علائقي جي زراعت تباهيءَ جي ڪناري تي پهچي وئي آهي، جڏهن ته ماڻهن جي گذر سفر جو اهم ذريعو ٻڌل چوپايو مال به خطري ۾ اچي ويو آهي. رپورٽ موجب گذريل ڏينهن وڏي وزير جي صدارت ۾ ٿرپارڪر جي حوالي سان هڪ اهم اجلاس منعقد ٿيو جنهن ۾ لاڳاپيل ڌرين شرڪت ڪئي. ان موقعي تي وزيراعليٰ سنڌ کي بريفنگ ۾ ٻڌايو ويو ته ٿرپارڪر جي ستن ئي تعلقن ۾ ڏڪار جهڙي صورتحال پيدا ٿي چڪي آهي. جتي 85 کان 90 سيڪڙو تائين فصل تباهه ٿي چڪا آهن. سيپٽمبر 2026ع دوران ستن ئي تعلقن ۾ رڳو هڪ کان 36 ملي ميٽر برسات رڪارڊ ڪئي وئي آهي، جنهن سبب پوکيل فصل ۽ قدرتي گاهه پچڻ کان اڳ ئي سڪي ويو آهي. اهي انگ اکر صرف زرعي ٿيل نقصان ناهن پر ٿر جي لکين ماڻهن جي معاشي بدحالي، خوراڪ جي کوٽ ۽ روزگار جي وسيلن تي پوندڙ اثرن جو هڪ مثال آهي.

ٿر جي ماڻهن جي زندگيءَ جو دارومدار گهڻي ڀاڱي برساتي زراعت ۽ چوپائي مال تي آهي. جڏهن برساتون نٿيون پون ته فصل سڪي وڃن ٿا، چراگاهون ختم ٿي وڃن ٿا ۽ چوپائي مال لاءِ گاهه ۽ پاڻيءَ جي کوٽ پيدا ٿئي ٿي. اهڙي صورتحال ۾ غريب هاري ۽ مالوند ماڻهو متاثر ٿين ٿا. هڪڙي پاسي سندن فصلن جي صورت ۾ محنت ضايع ٿئي ٿي ته ٻئي طرف مال جي سار سنڀال ۽ خوراڪ جو خرچ برداشت ڪرڻ به ڏکيو ٿئي ٿو نتيجي ۾ ڪيترائي خاندان پنهنجو گذر سفر جاري رکڻ لاءِ قرض کڻڻ يا لڏپلاڻ ڪرڻ تي مجبور ٿين ٿا. ڏڪار جي موجوده صورتحال ۾ رڳو انسانن کي پاڻي فراهم ڪرڻ ڪافي نه هوندو پر چوپائي مال جي تحفظ لاءِ به جامع حڪمت عملي جوڙڻ ضروري آهي. ٿر جو مالوند طبقو پنهنجي مال کي ملڪيت سان گڏ زندگيءَ جو سهارو سمجهي ٿو ان ڪري متاثر علائقن ۾ مال لاءِ مفت يا رعايتي بنيادن تي گاهه، پاڻي ۽ ضروري طبي سهولتون هنگامي بنيادن تي فراهم ڪيون وڃن. ساڳئي وقت فصلن جي نقصان جو شفاف سروي ڪرائي متاثر هارين کي مالي امداد ۽ ايندڙ پوک لاءِ ٻج ۽ زرعي سهولتون ڏنيون وڃن. جيئن هو ايندڙ موسم ۾ ٻيهر پنهنجي پيرن تي بيهي سگهن. سوال آهي ته ٿر ۾ ڏڪار جي صورتحال هر سال پيدا ٿيڻ باوجود مستقل حل لاءِ جوڳا انتظام ڇو نٿا ڪيا وڃن؟ ٿر جي جاگرافيائي ۽ موسمياتي حالتن کي نظر ۾ رکندي پاڻيءَ جي ذخيرن، ننڍين ڊيمن، تلائن، برساتي پاڻي گڏ ڪرڻ جي منصوبن ۽ پائيدار آبپاشي نظام تي خاص ڌيان ڏيڻ جي ضرورت آهي. پاڻيءَ جي ڊگهي مدي واري منصوبابنديءَ سان گڏ ڏڪار جي اڳواٽ سڃاڻپ ۽ ان جي اثرن کي گهٽائڻ لاءِ به مستقل نظام جوڙڻ گهرجي.

ٿرپارڪر کي آفت ستيل ضلعو قرار ڏيڻ ڪانپوءِ هاڻي حڪومت جي اصل ذميواري شروع ٿئي ٿي. امدادي سرگرمين جي شفافيت، فنڊن جو درست استعمال، متاثر خاندانن تائين بنا ڪنهن فرق جي امداد جي پهچ ۽ انتظامي عملدارن جي مسلسل نگراني يقيني بڻائڻ گهرجي. وڏي وزير جو چوڻ آهي ته ٿرپارڪر جي عوام کي اڪيلو نه ڇڏيو ويندو، پر ان بيان جي حقيقي اهميت تڏهن ثابت ٿيندي، جڏهن ٿر جي هر متاثر ڳوٺ تائين حڪومتي مدد پهچندي. ان سان گڏ ٿر کي صرف ڏڪار وقت ياد ڪرڻ بدران سڄو سال ترقي، پاڻي ۽ بنيادي سهولتن جي فراهميءَ سان مضبوط بڻائڻ لاءِ اثرائتا قدم کنيا وڃن.

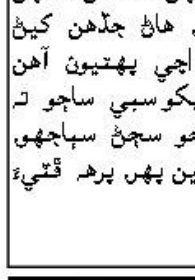
لطيفي لات ——— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

ڏِٺِ ڏِرِي پَٽِ پَيِيُون، وِڃَنِ ڪَئُو واڄُو
پَکُو پَنهِنجي پِرِينءَ لاءِ، سَڀِي ڪَرِ سَاڄُو
سَجَڻُ سَباجَهو پَيچَ پِنيءَ گهر آيو

لطيف سائين ڪيڏن جو ڪڪرن سان گڏ وڏي گجگوڙ واري آواز ۽ تيز چمڪاٽ ڪرڻ واري انداز کي واڄي سان ڀيٽيو آهيو ۽ اهو واڄو اصل ۾ جنگ کان پهريان وڄيون پيئون يا طبل وڄائڻ کي چوندا هيا ته "واڄا پيا وڄن". اهو جڏهن ويڙهه يا جنگ جو اعلان هوندو هو. (هتي عورت جمع طور ڪم آندل آهي) تنهن ڪري انهن عورتن کي ٻڌائي ٿو جن جا مڙس، سيڻ سڄڻ ڏورانهن علائقن ڏانهن گذران لاءِ ڪمائڻ ويندا هئا ۽ سانوڻ جي رُتِ ۾ واپس وريندا هئا. هاڻ جڏهن ڪيڻ يا وڄون واڄا وڄائيندي ڏٺ کان ڦيرو ڪائي ميداني علائقن تي اچي پهتيون آهن ته تون اچا ويسلي ويٺي آهين؟ اٿي پنهنجي محبوب مڙس لاءِ پکو سڀي ساڄو ته ڪر ان کي سينگاري صاف ڪري تيار ڪر ڇو ته تنهنجو سڄڻ سباجهو، مهربان، پيار ڪندڙ ور جيڪو مسافريءَ ۾ آهي اهو رات جو پوئين پهر پرهه ڦٽيءَ مهل يعني سج نڪرڻ کان اڳ ئي گهر اچي پهچندئي.

(تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

آمريڪا ۽ اسرائيل جون چونڊون ۽ دنيا جو بدلجندڙ حالتون!

اياز وڳهيو

عالمي سياست ۾ چونڊون رڳو اقتدار جي تبديليءَ جو نالو ناهن هونديون پر اهي ملڪن جي پرڏيهي پاليسين، جنگ ۽ امن جي فيصلن توڙي عالمي طاقت جي توازن تي به اثرانداز ٿينديون آهن. هلندڙ مهيني ۾ آمريڪا جي مڊٽرم چونڊن ۽ اسرائيل جي پارلياماني چونڊن ڪانپوءِ وچ اوڀر جي سياسي صورتحال هڪ نئين موڙ تي پهچي وئي آهي. انهن چونڊن جا اثر ايران، فلسطين، سعودي عرب ۽ پاڪستان جي سفارتي حڪمت عمليءَ تائين محسوس ڪري سگهجن ٿا.

آمريڪا ۾ 3 نومبر تي ٿيل مڊٽرم چونڊن ۾ ڊيموڪريٽڪ پارٽي سينيٽ ۽ هائوس آف ريپريزنٽيٽوز ٻنهي ۾ اڪثريت حاصل ڪري ورتي آهي. اها ڪاميابي صدر ڊونلڊ ٽرمپ لاءِ هڪ اهم سياسي چئلينج بڻجي سامهون آئي آهي. خاص طور تي ايران سان جنگ، وڌندڙ مهانگائي، توانائيءَ جي قيمتن ۽ آمريڪي پرڏيهي پاليسيءَ بابت عوامي خدشن چونڊن جي نتيجن ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو. هاڻي ٽرمپ انتظاميا کي قانونسازي، بجيٽ ۽ حڪومتي فيصلن ۾ ڪانگريس جي نئين اڪثريت سان سياسي مقابلو ڪرڻو پوندو جيتوڻيڪ صدر وٽ پرڏيهي پاليسيءَ جا اهم اختيار برقرار رهندا پر ڪانگريس جي نگراني ۽ دٻاءُ سندس فيصلن تي اثرانداز ٿي سگهي ٿو.

ٻئي طرف اسرائيل ۾ 27 آڪٽوبر تي ٿيل چونڊن ڪانپوءِ سياسي صورتحال اڃا واضح ناهي. بنيامين نيتن ياهو جي ليڪوڊ پارٽي 27 سيٽون حاصل ڪري سڀ کان وڏي پارٽي بڻجي سامهون آئي پر سندس اتحاد 120 رڪني پارليامينٽ ۾ حڪومت ناهڻ لاءِ گهربل 61 سيٽون حاصل نه ڪري سگهيو. گاڏي آئزنڪوٽ جي مخالف ڌر کي به واضح اڪثريت حاصل نه ٿي. عرب پارٽين جون 19 سيٽون حڪومت ناهڻ واري عمل ۾ اهم بڻجي ويون آهن. آئزڪ هرزوگ کي هاڻي اهڙو اميدوار نامزد ڪرڻو آهي، جيڪو پارلياماني اتحاد ناهي سگهي.

هن صورتحال جو سڀ کان اهم پاسو ايران ۽ اسرائيل وچ ۾ جاري ڇڪتاڻ آهي. آمريڪا جي اندر جنگ بابت وڌندڙ سياسي اختلاف ٽرمپ انتظاميا لاءِ هڪ نئون دٻاءُ پيدا ڪري سگهن ٿا. ڊيموڪريٽڪ اڪثريت ايران سان جنگ جي خرچن، آمريڪي فوجي حڪمت عمليءَ ۽ اسرائيل کي فراهم ٿيندڙ فوجي امداد بابت وڌيڪ سوال اٿاري سگهي ٿي. تنهن هوندي به اهو سمجهڻ درست نه ٿيندو ته ڪانگريس جي تبديليءَ سان آمريڪا جي ايران يا اسرائيل بابت پاليسي فوري طور تبديل ٿي ويندي.

فلسطين جو مسئلو به هن نئين سياسي صورتحال ۾ اهم حيثيت رکي ٿو. غزه جي تباهي، انساني بحران، فلسطينين جي خودمختياري ۽ اسرائيلي آبادڪاريءَ بابت آمريڪي سياست ۾ اختلاف وڌيڪ نمايان ٿي سگهن ٿا. پر اصل امتحان اهو هوندو ته ڇا سياسي بيانن کي عملي سفارتي قدمن ۾ تبديل ڪيو وڃي ٿو يا نه. پاڪستان لاءِ به اها صورتحال غيرمعمولي اهميت رکي ٿي. ڇو ته پاڪستان جا ايران، سعودي عرب، آمريڪا ۽ ٻين نار ملڪن سان سياسي، دفاعي ۽ معاشي لاڳاپا آهن. اهڙي ماحول ۾ پاڪستان کي ڪنهن هڪ ڌر جي دٻاءُ هيٺ اچڻ بدران پنهنجي قومي مفادن، علائقائي امن ۽ متوازن سفارتڪاريءَ کي اوليت ڏيڻ گهرجي. ايران سان سرحدي سلامتي، سعودي عرب سان معاشي لاڳاپا ۽ آمريڪا سان سفارتي رابطن کي گڏ کڻي هلڻ وقت جي ضرورت آهي.

آمريڪا ۽ اسرائيل جون چونڊون اهو سوال ٻيهر کڻي آيون آهن ته ڇا وچ اوڀر ۾ جنگ ۽ طاقت جي سياست بدران سفارتڪاري، ڳالهين ۽ عالمي قانون کي اهميت ملندي؟ دنيا کي هاڻي نون سياسي اتحادين کان وڌيڪ پائيدار امن جي ضرورت آهي. پاڪستان لاءِ به اهو موقعو آهي ته هو علائقائي استحڪام، ايران ۽ نار جي ملڪن ۾ رابطي ۽ فلسطينين جي جائز حقن لاءِ اصولي سفارتي ڪردار ادا ڪري. تاريخ ٻڌائي ٿي ته جنگيون طاقت سان شروع ٿي سگهن ٿيون پر انهن جو پائيدار حل ڳالهين ۽ انصاف سان ئي ممڪن ٿيندو آهي.

ڏياريءَ جو ڏيک، لاباري جي لاپ سان!

رميش راڄا

ڪنهن فصل جي جشن واري دسترخوان تائين پهچڻ کان اڳ، ان کي ڪيترن ئي مهينن جي بي يقينيءَ مان گذرڻو پوي ٿو ڪو زمين تيار ڪري ٿو مينهن جو انتظار ڪري ٿو موسم تي نظر رکي ٿو ۽ اميد ڪري ٿو ته فصل سلامت رهندو جڏهن آخرڪار اَنُ گهر پهچي ٿو تڏهن اطمينان خوشيءَ ۾ بدلجي وڃي ٿو خاندان گڏ ٿين ٿا کاڌو ورهايو وڃي ٿو ڌرتيءَ جي سخاوت، انسان جي شڪرگذاريءَ ۾ پنهنجو اظهار ڳولي ٿي

ڏياري جيڪو اڄ (8 نومبر) تي ملهائجي رهيو آهي جڏهن ته آمريڪي ٿئنڪس گوِنگ (Thanksgiving)، يعني شڪرگذاريءَ جو ڏڻ 26 نومبر تي ملهايو ويندو. ٻنهي جو هڪ ئي مهيني ۾ اچڻ ڌرتيءَ تي جنم وٺندڙ روايتن جي هڪ اهڙي ميلاپ جو موقعو ڏئي ٿو جيڪي فصل تئين شروعات، خاندان ۽ وڻ وڙج جي رشتن سان پاڻ ۾ ڳنڍيل آهن ڏياريءَ کي عام طور روشنين جي ڏڻ طور سڃاتو وڃي ٿو پر ان جي زرعي ۽ موسمياتي حيثيت به اوتري ئي ڌيان جي لائق آهي يونيسڪو ديپاوليءَ کي سال جي آخري فصل ۽ نئين سال توڙي نئين منڊ جي شروعات جو ڏڻ قرار ڏئي ٿو ان پسمنظر ۾ روشني ڪامياب فصل کان پوءِ جنم وٺندڙ اميد ۽ زندگيءَ جي هڪ نئين چڪر جي واعدي سان ڳنڍ هلي ٿي برادرين لاءِ خوشحالي ڪا اڻٽل شيءِ نه هئي؛ سانڍڻ لاءِ اَنُ ايندڙ پوک لاءِ ٻج، صحتمند چوپايو مال ۽ گهر ڀاتين جي گذر سفر لاءِ ڪافي ڪاٺو ڏڻ جي ڏيٺي کي ان دنيا جي پسمنظر ۾ سمجهي سگهجي ٿو، جنهن جو دارومدار مٽيءَ، پاڻيءَ ۽ موسمن جي ڦيرگهير تي هو گهرن جي صفائي، ڪاڌن جي تياري ۽ مٽن مائٽن جو گڏ ٿيڻ نئين شروعات کي هڪ محسوس ڪري سگهجندڙ صورت ڏين ٿا.

اهو تعلق فطري طور اسان جي سوچ کي ڏکڻ ايشيا جي قديم زرعي سماجن ڏانهن وٺي وڃي ٿو جن ۾ سنڌو ماٿريءَ جي تهذيب به شامل آهي موهن جي دڙي، هڙاپا ۽ ٻين وسندين جا ماڻهو زراعت، هنر ۽ واپار وسيلي پنهنجي سماجن جو گذر سفر هلائيندا هئا. هنن جا اهڙا قدم اسان کي ياد ڏيارين ٿا ته هن خطي جي تاريخ جون پاڙون ڌرتيءَ ۾ ڪيڏيون نه مضبوط آهن ڏياريءَ جو خريف جي فصل، ربيع جي پوک ۽ هيمنت جي منڊ ڏانهن موسمياتي تبديليءَ سان قديم لاڳاپو آهي ان کي رام جي واپسيءَ سان ڳنڍيندڙ روايت کي اڪثر پوءِ جي نسبت طور سمجهيو وڃي ٿو هندو روايت موجب لڪشميءَ جو تعلق هڪ اڳوڻي ڪائناتي دور، ست يگ، سان آهي ۽ سمجهيو وڃي ٿو ته سنڌس پوڄا رام کان به اڳ ٿيندي هئي رام جو خاندان به سنڌس پوڄا ڪندو هو ان نقطي نظر کان ممڪن آهي ته رام چوڏهن سالن جو ٻنواس پورو ڪري اڳ ئي ملهائجندڙ ڪنهن سياڳي ڏڻ جي موقعي تي موٽيو هجي

ڏياري ڪيترائي مذهبي مفهوم به رکي ٿي ڪيترائي هندو پاڙ ان کي ٻنواس کان پوءِ رام جي ايوڌيا واپسيءَ سان ڳنڍين ٿا، ٻيون روايتون ڪرشن ۽ نرڪاسُر جي ڪٿا يا خوشحاليءَ ۽ پالنيءَ لاءِ لڪشميءَ جي پوڄا کي اهميت ڏين ٿيون جين ڌرم جا پيروڪار مهاوير جي مُڪتيءَ کي ياد ڪن ٿا سک به ان ئي عرصي دوران بندي ڇوڙ ڏوس ملهائين ٿا، جيڪو گرو هرگوبند جي قيد مان آزاديءَ جي ياد ۾ ملهايو وڃي ٿو ڪي نيوار ٻڌ ڌرم جا پيروڪار به پنهنجي روايتن موجب هيءُ ڏڻ ملهائين ٿا مختلف معنائون ظاهر ڪن ٿيون ته هڪ ڏڻ ڪيترن قسمن جون يادون پاڻ ۾ سنڀاري سگهي ٿو موسم، گهريلو روحاني ۽ اجتماعي ان جي اهميت کي ڪنهن هڪ ڪهاڻيءَ تائين محدود نٿو ڪري سگهجي

سمنڊ جي ٻئي پار، ٿئنڪس گوِنگ به فصل کي گهر جي دسترخوان تائين آڻي ٿو ان جي مشهور آمريڪي روايت 1621ع ۾ پلي مٿ ۾ ٿيل هڪ گڏجاڻيءَ کي ياد ڪري ٿي جنهن ۾ انگريز آبادڪار ۽ ومپانوئگ قوم جا ماڻهو شامل هئا انهن سان گڏ سنڌن اڳواڻ اوساميڪوئن به هو، جيڪو عام طور تي ماساسوئٽ جي نالي سان سڃاتو وڃي ٿو ان وقت جو هڪ محفوظ انگريزي احوال ٽن ڏينهن جي دعوتن ۽ لڳ ڀڳ نوي ومپانوئگ مردن جي موجودگيءَ جو ذڪر ڪري ٿو پر آمريڪا ۾ شڪرگذاريءَ جي شروعات ان گڏجاڻيءَ سان نه ٿي هئي اتان جي اصلوڪن ماڻهن وٽ اڳ ئي شڪر ادا ڪرڻ جون پنهنجون روايتون موجود هيون نه ئي پلي مٿ جي ان دعوت، اڄوڪي سليائي قومي موڪل کي هڪدم جنم ڏنو هو.

آمريڪي ڏڻ صدين جي سفر ۾ پنهنجي صورت اختيار ڪندو ويو ليکڪا ۽ ايڊيٽر سارا جوزيفا هيل شڪرگذاريءَ جو قومي ڏينهن مقرر ڪرائڻ لاءِ مهم هلائي 1863ع ۾ گهرو ويڙهه دوران، صدر ابراهام لنڪن هڪ اعلان جاري ڪيو جنهن ۾ شڪر ادا ڪرڻ ۽ جنگ سبب تڪليفون سهندڙ ماڻهن کي ياد ڪرڻ جي اپيل ڪئي وئي ٿئنڪس گوِنگ جي دسترخوان تي ڪاٺي سان گڏ يادون به رکيل هونديون آهن ڪا خالي ڪرسي وڇڙيل ويل ڪنهن پياري جي ياد ڏياري سگهي ٿي ڪا واڌو ڪرسي گهر کان پري رهندڙ ڪنهن ماڻهوءَ جي آجيان ڪري سگهي ٿي ڪنهن خانداني ڪاڌي جي ترڪيب، ڏاڏيءَ يا نانيءَ جو آواز خاموش ٿي وڃڻ کان گهڻو پوءِ به سنڌس موجودگيءَ جو احساس زنده رکي سگهي ٿي پر ٿئنڪس گوِنگ سان ڏکوئيندڙ يادون به لاڳاپيل آهن ڪجهه اصلوڪن آمريڪين لاءِ اهو قومي سوڳ جو ڏينهن آهي جيڪو کين پنهنجي ڌرتيءَ تان بي دخل ٿيڻ، تشدد ۽ نوآبادياتي قبضي سان لاڳاپيل نقصانن جي ياد ڏياري ٿو هڪ سچي جشن ۾ انهن آوازن لاءِ به جاءِ هجڻ گهرجي شڪرگذاري تڏهن وڌيڪ گهري ٿئي ٿي جڏهن ان ۾ اها سمجهه به شامل هجي ته اها دعوت ڪنهن جي زمين، علم ۽ محنت جي سهاري ممڪن ٿي

ٻنهي ڏڻن جو دائرو تمام وسيع آهي جيتوڻيڪ انهن کي ملهائيندڙن جو انگ هڪڙي سادي ڳڻپ وسيلي نٿو ڪري سگهجي ڏياريءَ بابت عام طور تي چيو وڃي ٿو ته ان کي هڪ ارب کان وڌيڪ ماڻهو ملهائين ٿا. پسمنظر طور، پيو ريسرچ سينٽر جي 2025ع ۾ شايع ٿيل ڪاٿن موجب 2020ع ۾ دنيا جي هندو آبادي لڳ ڀڳ 1.2 ارب هئي ٻيون مذهبي برادريون به ان ۾ حصو وٺن ٿيون پر ڪنهن مذهب جي آباديءَ جا انگ اکر ڏڻ ملهائيندڙن جي آدمشماري ناهن آمريڪي ٿئنڪس گوِنگ بابت، نومبر 2024ع ۾ ڪيل پيو جي هڪ سروي موجب آمريڪا جي 91 سيڪڙو بالغن اهو ڏڻ ملهايو. اهو ان جي وسيع قومي مقبوليت کي ظاهر ڪري ٿو، جيتوڻيڪ اهو سڄي دنيا ۾ ان کي ملهائيندڙ سڀني ماڻهن جي صحيح ڳڻپ ناهي انهن وڏن انگن جي پويان ڪي انتهائي پنهنجائپ ڀريا منظر آهن هوا کان ڏيئي کي بچائيندڙ ڪو ٻار، مٺايون تيار ڪندڙ ڪا ماءُ يا ڪو پيءُ، گهر ڏانهن سفر ڪندڙ ڪو شاگرد، رات جي مانيءَ تي ڪنهن ٻئي لاءِ به جاءِ ناهيندڙ ڪو ميزبان اهڙن خيال ۽ محبت ڀرين عملن سان ئي ڏڻ معنائون ماڻين ٿا.

ٻنهي ڏڻن جو هڪ ئي مهيني ۾ اچڻ ڪنهن گڏيل تاريخي بنياد کي ثابت نٿو ڪري اهو اسان کي هڪ گڏيل انساني دارومدار سڃاڻڻ جو موقعو ڏئي ٿو ڪاڌو هارين، پورهيتن، مال پوئيندڙن، دڪاندارن ۽ رڌ پچاءُ ڪندڙن جي محنت وسيلي اسان تائين پهچي ٿو هر ويلي جي مانيءَ جو سهارو پاڻي، مٽي ۽ رهڻ لائق آبهوا آهن خوشحالي اهڙن رشتن تي بيٺل آهي جن کي روزمره جي زندگيءَ ۾ اسين اڪثر نظرانداز ڪري ڇڏيون ٿا.

اسان لاءِ خاص طور تي سنڌ جي زرعي سماج ۾ اهو تعلق جاتل سڃاتل آهي. فصل روزيءَ جو وسيلو آهي، منڊ هڪ اميد آهي ۽ پاڻي ڪنهن خاندان جي مستقبل جو فيصلو ڪري سگهي ٿو اهو ڏڻ اسان جو ڪاڌو اپائيندڙ ماڻهن لاءِ احترام ۽ مذهبي حدن کان مٿانهين دوستيءَ کي هٿي ڏئي سگهن ٿا. ڪنهن هندو پاڙيسريءَ کي ڏڻ جي واڌائي ڏيڻ، اڪيلي رهندڙ ڪنهن ماڻهوءَ کي دعوت ڏيڻ، ڏکيائين کي منهن ڏيندڙ ڪنهن خاندان سان ماني ونڊڻ يا ڪنهن پورهيت کي سنڌس محنت جو واجب اجورو ڏيڻ، جشن جي روح کي ان جي مقرر ڏينهن کان اڳتي وٺي وڃي سگهي ٿو. هن نومبر ۾ ڏيئو ۽ فصل سان سجايل دسترخوان، اسان کي به سپاجهيون يادگيريون ڏين ٿا، جيڪو زندگيءَ کي سهارو ڏئي ٿو، تنهن جو قدر ڪريو ۽ ان کي ٻين سان ونڊيو.

تعليمي ادارن جي سينن ۾ سمايل تاريخ ۽ اسان جي ذميواري!

منظور ڪوسو

تعليمي ادارا فقط سِرن، سيمينٽ ۽ پٿرن سان اڏيل عمارتن جو نالو ناهي پر اهي ڪنهن به سماج جي علمي ادبي فڪري ۽ تهذيبي سڃاڻپ جا امين هوندا آهن انهن جي ڇوديوارن اندر رڳو ڪلاس رومز ڪوريڊورز ۽ ڪمرن جو جهان نه پر قومن جي تاريخ جا ڪيترائي اڻ وسرندڙ باب سمايل هوندا آهن انهن ادارن جي حقيقي عظمت سندن عمارتن جي اوچائي فرنيچر جي خوبصورتي يا جديد سهولتن ۾ نه پر انهن جي علمي روايتن فڪري تحريڪن ادبي سرگرمين ۽ انهن عظيم شخصيتن ۾ سمايل هوندي آهي جن جي تعليم ۽ تربيت انهن ادارن جي ڇانوَ ۾ ٿي هوندي آهي دنيا جي ڪيترن ئي ترقي يافته ملڪن ۾ تعليمي ادارن جي تاريخ ۽ علمي ورثي کي غير معمولي اهميت ڏني وڃي ٿي اتي ادارن جي سڃاڻپ رڳو موجوده تعليمي معيار سان نه پر انهن جي تاريخي پسمنظر، اڳوڻن شاگردن جي ڪاميابين ۽ علمي خدمتن سان هوندي آهي مثال طور برطانيا جو ايٽن ڪاليج (Eton College) ۽ هيرو اسڪول (Harrow School)، آمريڪا جو فلپس اڪيڊمي اينڊوور (Phillips Academy Andover) ۽ برونڪس هاءِ اسڪول آف سائنس (Bronx High School of Science) جهڙا ڪيئي ادارا آهن جيڪي پنهنجي تاريخي ۽ علمي ورثي کي محفوظ رکڻ لاءِ مختلف انتظام ڪن ٿا انهن ادارن سان لاڳاپيل نامور شخصيتن جي ڪاميابين تصويرن، دستاويزن ۽ تاريخي رڪارڊ کي محفوظ ڪري ايندڙ نسلن آڏو پيش ڪيو وڃي ٿو اهڙيءَ طرح آڪسفورڊ ۽ ڪيمبرج جهڙيون علمي شهرت رکندڙ يونيورسٽيون به پنهنجي علمي روايتن نامور استادن محققن اديبن سائنسدانن ۽ اڳوڻن شاگردن جي تاريخ کي پنهنجي سڃاڻپ جو اهم حصو بڻائين ٿيون انهن ادارن ماضيءَ کي وسارڻ بدران ان کي حال سان ڳنڍيو مستقبل جي تعمير جو ذريعو بڻايو آهي پارٽ جا به ڪيترائي تعليمي ادارا ان حوالي سان قابل ذڪر آهن پريزيڊنسي يونيورسٽي ڪولڪتا، سينٽ اسٽيفنز ڪاليج دهلي ۽ انڊين انسٽيٽيوٽ آف ٽيڪنالاجي بمبئي جهڙن ڪيترن ئي تعليمي ادارن ۾ اڳوڻن شاگردن جي علمي ادبي سائنسي سياسي ۽ سماجي خدمتن کي مختلف صورتن ۾ محفوظ ۽ نمايان ڪيو وڃي ٿو اهڙن ادارن ۾ ايلومنائي هال آف فيم (Alumni Hall of Fame)، ڊسٽنگوئشڊ ايلومنائي گيلري (Distinguished Alumni Gallery) ۽ هيريٽيج گيلري (Heritage Gallery) جهڙا قدم تعليمي ورثي کي محفوظ ڪرڻ لاءِ اهم ڪردار ادا ڪن ٿا. انهن جي ويب سائيٽن ميوزيمن ۽ تاريخي رڪارڊ ۾ به اهڙين شخصيتن ۽ ادارن جي شاندار ماضيءَ کي محفوظ ڪيو ويو آهي افسوس جو اسان وٽ اُن ڏس ۾ ايتري سنجيدگي نظر نٿي اچي سنڌ جا تعليمي ادارا پنهنجي دامن ۾ علم، ادب، سياست، صحافت، سائنس ۽ سماجي خدمتن جون بيشمار تاريخون رکن ٿا پر انهن تاريخن کي سهيڙڻ، محفوظ ڪرڻ ۽ نئين نسل تائين پهچائڻ لاءِ اسان جا ادارا اڃا تائين ڪا منظم روايت قائم نه ڪري سگهيا آهن ڪيترن ئي اسڪولن جي موجوده انتظاميا کي شايد اها به خبر نه هوندي ته سندن ادارن مان ڪهڙيون عظيم شخصيتون تعليم حاصل ڪري نڪتيون، جن اڳتي هلي پنهنجي علم، فڪر ۽ عمل سان سنڌ توڙي دنيا ۾ پنهنجو نالو پيدا ڪيو سنڌ جي تاريخ اهڙين باهمت ۽ باصلاحيت شخصيتن سان ڀري پئي آهي، جن انتهائي غربت، تنگدستي ۽ بنيادي سهولتن جي کوٽ باوجود پنهنجي محنت، مستقل مزاجي ۽ علم سان عشق جي حد تائين محبت ڪري وڏا مرتبا حاصل ڪيائون انهن مان ڪيترن کي نه جديد اسڪولن ليبارٽرين لائبريرين ۽ ٻين تعليمي سهولتن تائين رسائي به حاصل نه هئي انهن شخصيتن جي جدوجهد جون ڪهاڻيون رڳو سندن ذاتي ڪاميابين جو احوال ناهن پر اهي ايندڙ نسلن لاءِ اتساهه، حوصلي ۽ اميد جا روشن ڏيئا آهن سوال اهو آهي ته ڇا اسان انهن شخصيتن جي تعليمي سفر جي شروعاتي ماڳن کي محفوظ ڪيو آهي؟ ڇا اسان کي خبر آهي ته اهي ڪهڙي اسڪول ۾ پڙهيا، ڪهڙي وڻ هيٺان ويهي سبق ياد ڪيائون، ڪهڙي استاد سندن ذهن ۾ علم جي روشني پيدا ڪئي ۽ ڪهڙي ماحول ۾ سندن فڪري تربيت ٿي؟ اسان کي رڳو وڏين ۽ جديد تعليمي عمارتن کي محفوظ ڪرڻ تي اڪتفا نه ڪرڻ گهرجي پر انهن ڪچن اسڪولن، پراڻن مڪتبن، مدرسن، اوطاقن ۽ مسجدن کي به تاريخي ورثو سمجهي محفوظ ڪرڻ گهرجي جتي سنڌ جي ڪيترن ئي عظيم شخصيتن پنهنجي علمي سفر جي شروعات ڪئي جن وڻن جي ڇانوَ هيٺان ويهي علم جا پهريان سبق پڙهندا هئا، جيڪڏهن اهي وڻ اڄ به موجود آهن ته انهن جي تاريخي اهميت کي به دستاويزي صورت ۾ محفوظ ڪيو وڃي اسان جي ڪيترن ئي اڪابرن ۽ نامور شخصيتن وٽ بجليءَ جي سهولت به موجود نه هئي اهي رات جي اونداهين ۾ ميونسپلٽين جي کمبين ۾ لڳل بتين هيٺان ويهي پڙهندا هئا اهي بتيون سندن لاءِ رڳو روشنيءَ جو ذريعو نه، پر علم جي جستجو، محنت ۽ جدوجهد جون علامتون هيون. ڇا اسان اهڙن تاريخي هنڌن ۽ شين کي محفوظ ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي؟ ڇا انهن گهٽين پراڻين بتين ۽ انهن سان لاڳاپيل واقعن کي پنهنجي شهرن جي تاريخ جو حصو بڻايو آهي؟ حقيقت اها آهي ته اهي ننڍڙا ۽ بظاهر معمولي منظر به ڪنهن قوم جي علمي تاريخ جا انتهائي قيمتي حوالا آهن اسان کي ان طرف توجه ڏيڻ گهرجي شڪارپور جهڙي تاريخي شهر جا تعليمي ادارا ته خاص طور تي هن حوالي سان وڏي اهميت رکن ٿا، جتي شهيد الهه بخش سومرو، سر غلام حسين هدايت الله، رام جيٺ ملاڻي، پروفيسر لطف الله بدوي، بادام ناتوان، ثميره زرين، ڊاڪٽر سارا صديقي، ڪيئل داس فاني، شيخ اياز، آغا سليم ۽ ٻيا ڪيترائي نالا آهن جن هتي تعليم پرائي شڪارپور جي تعليمي ادارن جي سينن ۾ علمي، ادبي، سياسي، صحافتي ۽ سماجي تاريخ جا ڪيترائي باب محفوظ آهن انهن ادارن مان تعليم حاصل ڪندڙ شخصيتن جي فهرست تيار ڪري، سندن تصويرن، ڪتابن، لکڻين، خدمتن ۽ يادگيرين تي مشتمل مستقل تاريخي گيلريون قائم ڪري سگهجن ٿيون اهڙي نموني هر اداري جي هڪ الڳ سڃاڻپ ۽ تاريخي حيثيت سامهون اچي سگهي ٿي تعليم ڪاتي اسڪولن کي اربين روپيا اسڪول اسپيسيفڪ بجيٽ ڏني آهي جنهن جو مقصد فقط ديوارن تي رنگ روغن نه هئڻ گهرجي پر هر تعليمي اداري جو سربراهه پنهنجي اداري جي تاريخ مرتب ڪري، ادارن ۾ هيريٽيج ڪارنر يا تاريخي گيلريون قائم ڪيون وڃن جتي اڳوڻن شاگردن جون تصويرون، سندن علمي ۽ سماجي خدمتن جا تفصيل، پراڻا داخلا رجسٽر، تاريخي دستاويز، ڪتاب، اخبارن جا تراشا ۽ ٻين يادگار شين کي محفوظ ڪيو وڃي ويب سائيٽ تي الڳ صفحو پڻ ٺاهيو وڃي جيئن دنيا جي ڪنهن به ڪنڊ ۾ ويٺل ماڻهو پنهنجي شهر ۽ اداري جي علمي ورثي کان واقف ٿي سگهي اهڙي قدم سان شاگردن ۾ پنهنجي اداري سان وابستگي تاريخ سان دلچسپي ۽ وڏا مقصد حاصل ڪرڻ جو جذبو پيدا ٿيندو جڏهن ڪو شاگرد پنهنجي اسڪول جي ديوار تي ڪنهن اهڙي عظيم شخصيت جي تصوير ڏسندو، جنهن ڪڏهن ساڳئي ڪلاس روم ۾ ويهي تعليم حاصل ڪئي هئي ته سندس ذهن ۾ اهو احساس پيدا ٿيندو ته جيڪڏهن هن اداري جو هڪ اڳوڻو شاگرد پنهنجي محنت سان دنيا ۾ نالو پيدا ڪري سگهي ٿو ته مان به پنهنجي صلاحيتن سان ڪجهه ڪري سگهان ٿو قومون پنهنجي تاريخ کي محفوظ ڪري پنهنجي مستقبل جا رستا روشن ڪنديون آهن جيڪي سماج پنهنجن محسنن، اڪابرن، استادن ۽ علمي روايتن کي وساري ڇڏيندا آهن اهي پنهنجي ايندڙ نسلن کي پنهنجي فڪري ۽ تهذيبي تسلسل کان محروم ڪري ڇڏيندا آهن

ڏياري ۽ سنڌ ۾ سماج سازيءَ جون روايتون!

ذوالفقار خاڪي

سنڌ ۾ رب پاڪ جا نوازيل انسان سماج سازيءَ وارو ڪردار نڀائڻ کان ڪڏهن به بيزار نه ٿيا هوندا سنڌو درياءَ ۾ جڏهن ٻارهن ئي مهينا پاڻي هوندو هو سنڌي تڏهن به ٻُڪَ ۽ ڏُڪَ ۾ ملي ڪري ڪاٽڻ جا روادار هئا ۽ هاڻ جڏهن رب پاڪ جي خلقيل عظيم نعمت پاڻيءَ تي ماڻهن ڪٺڻ جي خوف سبب بند ٻڌي ڇڏيا آهن تڏهن پڻ هتان جي ماڻهن جا سخاوتن جا سلسلا جاري آهن جيئن سماج سازي جو وظيفو جاري ساري رهي سگهي ان حوالي سان ڏٺل هڪ منظر اوهان جي خدمت ۾ پيش ڪجي ٿو ته جيئن سنڌ ۾ سماج سازيءَ جو سلسلو وڌيڪ تيز ٿي سگهي ۽ اسين اهڙين خبرن ڏسڻ ۽ پڙهڻ کان بچي وڃون، جن ۾ ٻُکن يا ڏُکن سبب آپگهات وغيره جهڙا واقعا رپورٽ ٿيل هجن ٿا اڄ سموري دنيا ۾ روشنيءَ جو ٿهوار ڏياري ملهايو پيو وڃي ڏياريءَ جو ڏڻ هند توڙي سنڌ ۾ روشنين جو ٿهوار تسليم ٿيل آهي ان حوالي سان شاعرن خوب شعر سرجيا آهن مثال طور هڪ شاعر چيو ته:

جن جون لکيون روئن ٿيون، تن جي مرڪ موٽائي ڇڏ
هر ٽُٽل دل جي اندر اميدن جا ڏيئا جلائي ڇڏ

اميدن جا ڏيئا ڪيئن جلايا ويندا آهن اهو ڏسڻ لاءِ اوهان به راقم الحروف وانگر وقت ڪڍي ڪڏهن عمرڪوٽ ويجهو راڻا جاگير ڳوٺ ۾ راڻا همير سنگهه جي حويليءَ ٻاهران هڪ منظر ڏسڻ وڃي سگهو ٿا. جتي هڪڙو منظر ڏسڻ ڪافي آهي، جنهن ۾ اوهان ڏسندا ته ماني مهل ڪيئي ضرورتمند خلقي ٿانوَ کڻي ذات جي راڻي همير سنگهه جي رڌڻي مان ماني وٺڻ ايندا آهن ۽ اتين ٻُکَ ڏُکَ ۽ اهنجن جي اونداهه کان پاڻ بچائيندا آهن بهرحال جيڪڏهن سنڌ ۾ هندو برادريءَ جا سرندي وارا راڻا همير سنگهه جي نقش قدم تي هلن ته هوند ڪيترائي هندو خاندان پريشانين کان بچي سگهن

سنڌ ۾ هندو برادريءَ جي ڏُکن ۽ اهنجن جا ڪيترا ۽ ڪهڙا سبب ٿي سگهن ٿا؟ ان بحث کي پاسيرو رکي اسان کي ڏياريءَ جي هن موقعي تي اهو ڏسڻ گهرجي ته سنڌي هندن کي ڪهڙي ريت خوش ڪجي؟ جيئن انهن جي دل تسليم ڪري ته هو سنڌ ۾ محفوظ آهن ان حوالي سان پڻ اپاءَ کڻڻ جي ضرورت آهي ان لاءِ سنڌ حڪومت کي گذارش ٿي ڪجي ته هندو مسلم ايڪتا جا خاص فورم جوڙيا وڃن جيئن سنڌ ۾ ڏياري جي ڏيئن جهڙي روشني سنڌي سماج جي سنڌر منظرڪشي ڪري سگهي.

اڄوڪو ڏينهن ---- 08 نومبر

دلشاد بيگم مرزا

دلشاد بيگم مرزا شمس العلماءُ مرزا قليچ بيگ جي نياڻي هئي هن جي جنم جي تاريخ 8 نومبر 1912ع ٻڌائي وڃي ٿي هن کي سنڌي، اردو ۽ فارسي ٻوليءَ تي عبور حاصل هو ۽ انهن ٽنهي ٻولين ۾ نظم توڙي نثر لکيائين افسوس جو سنڌس لکيل گهڻو مواد ڇپجي نه سگهيو هن 1947ع ڌاري پنهنجي ڪٽنب سان گڏ ڪربلا معليٰ جي زيارت ڪئي ۽ واپسيءَ تي ڪربلا جو سفرنامو لکيائين جيڪو "مسافر ڪربلا" جي نالي سان ڇپيو ادبي حلقن ۾ هن کي پهرين سنڌي مسلمان ليکڪا مڃيو وڃي ٿو هن 4 مارچ 1953ع تي هيءُ جهان ڇڏيو

راڻچند راٺوڙ

اڄوڪو ڏينهن ٿر جي مشهور تاريخدان ليکڪ ۽ محنتي استاد راڻچند راٺوڙ جون ساروڻيون کڻي آيو آهي جنهن جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1912ع ۾ ٿيو سندس والد جو نالو چتون مل سرتائي هو ۽ پاڻ ٿر جي تنڍيءَ شهر چيلهار جو رهواسي هو هن 1927ع ۾ سنڌي فائنل جو امتحان پاس ڪيو ۽ سال کان پوءِ 1928ع ۾ پرائمري اسڪول جو استاد مقرر ٿيو هن ٿر جي مختلف اسڪولن ۾ نوڪري ڪئي ۽ آخر ۾ پنهنجي ڳوٺ چيلهار جي پرائمري اسڪول جي هيڊماستر طور رٽائر ٿيو هن 1929ع ڌاري لکڻ جي شروعات ڪئي هو ٿر جي تاريخ ۽ ثقافت جو وڏو پارکو هو ڪيس ٿر جي تاريخ جي انسائيڪلوپيڊيا چئجي ته غلط نه ٿيندو ٿر جي تاريخ تي سندس لکيل ڪتاب "تاريخ ريگستان" هڪ شاهڪار ڪتاب آهي جيڪو سنڌي ادبي بورڊ پاران ڇپايو ويو هن اعليٰ ماڻهو انسان 31 مئي 1968ع تي هن فاني جهان مان موڪلايو چيلهار ۾ ريگستان ويلفيئر ايسوسيئيشن پاران "راڻچند راٺوڙ لائبريري" قائم ڪئي وئي آهي سنڌ جي تعليمي کاتي پاران چيلهار جي هاءِ اسڪول کي راڻچند جي نالي سان منسوب ڪيو ويو آهي

مينگهراج تاريجا

مينگهراج تاريجا پنهنجي دور جو مشهور چترڪار هو هن جو جنم 8 نومبر 1922ع تي شڪارپور ۾ ٿيو مئٽرڪ تائين پنهنجي جنم واري شهر ۾ پڙهيو 1947ع واري ورهاڱي کان پوءِ ممبئي جا وڃي وسايائين هن ممبئيءَ جي مختلف تعليمي ادارن مان مصوري ۽ ڊرائنگ سان لاڳاپيل ڪورس پاس ڪيا ۽ ماسٽر آف آرٽس جي سند حاصل ڪئي هن کي ننڍي هوندي کان ئي ڊرائنگ ۽ چترڪاريءَ سان لڳاءُ هو پرائمري اسڪول ۾ پڙهڻ دوران هو پنهنجي ڪاپين ۾ اهڙيون ته سهڻيون تصويرون ناهيندو هو جو سندس استاد به حيران ٿي ويندا هئا. هن بيشمار ڪتابن ۽ رسالن جا سرورق ڊزائين ڪيا ۽ مختلف نصابي ڪتابن ۾ تصويرون ۽ نقشا ناهيا هن جي ناهيل فن پارن جون ڪيترائي پيرا نمائشون منعقد ٿيون ۽ ڪيس ڪيترن ئي انعامن ۽ اعزازن سان نوازيو ويو

امر جليل

اڄ سنڌ جي مهان ڪهاڻيڪار، ڪالم نگار ۽ ٻرڪ ساهتڪار امر جليل جي جنم جو ڏينهن آهي هن عظيم ليکڪ جو جنم روهڙيءَ ۾ 8 نومبر 1936ع ۾ ٿيو سندس پيءُ جو نالو عبدالجليل قاضي ۽ والد جو نالو عبدالغني قاضي آهي هن علم جا ابتدائي اکر ڪراچيءَ جي رتن تلاءَ پرائمري اسڪول ۾ پڙهيا ان بعد

بي اي تائين تعليم ۾ پڙهيو اڳتي هلي ڪراچي يونيورسٽيءَ مان اقتصاديات ۽ هسٽري جون سنڌون حاصل ڪيائين هن ٻلڪپڻ کان ڪهاڻيون سرجڻ شروع ڪيون سنڌس پهريون ڪهاڻي اندرا توابشاهه مان نڪرندڙ رسالي ادا ۾ ڇپي ڪهاڻين سان گڏ اسٽيج، ريڊيو ۽ ٽيليويزن ڊراما، فلمن لاءِ ڪهاڻيون ۽ مڪالما ۽ اخبارن لاءِ ڪالم لکيائين هن جي ڇپيل ڪتابن جو تعداد لڳ ڀڳ 24 آهي جن مان اڪثر ڪهاڻين جا ڪتاب آهن سنڌس ڪهاڻين جا مختلف ٻولين ۾ ترجما ٿي چڪا آهن سنڌس لکڻيون سنڌي ادب جو وڏو سرمايو آهن هو لفظن جو جادوگر آهي پڙهندڙ سنڌس لفظن جي ڪوڙڪيءَ ۾ قابو ٿي وڃي ٿو ۽ سنڌس ڪهاڻين جا ڪردار ۽ سين اکين جي اڳيان ڦرندا نظر ايندا آهن هڪ نجي ٽيليويزن تي سنڌس پروگرام "ڪلاس روم" به ڏسندڙن ۾ ڪافي مقبول رهيو

مايا راهي

اڄ مشهور ڪهاڻيڪاره مايا راهيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هن 8 نومبر 1939ع ۾ بلوچستان جي شهر ڪوئيٽا ۾ پنهنجي زندگيءَ جو سفر شروع ڪيو ورهاڱي کان پوءِ پنهنجي ڪٽنب سان گڏ هندستان لڏي وئي هن بي ايڊ ۽ ايم اي جون سنڌون حاصل ڪيون هن اسڪول جي استاد طور ٻارڙن کي علم جي زيور سان آراسته ڪري رٽائر ڪيو ادبي دنيا ۾ هڪ مهان ڪهاڻيڪاره، شاعره ۽ مترجم طور پنهنجي سڃاڻپ رکي ٿي سندس ڪتابن ۾ "محبت جو مينهن" (ڪهاڻيون)، "موڪش" (ڪهاڻيون)، "پل" ڪهاڻيون)، "احساس" (شاعري) ۽ "گرد" (ترجمو ٿيل ناول) شامل آهن هن جي ڪهاڻين جا ٻه مجموعا هنديءَ ۾ به شايع ٿيا آهن

ڪامريڊ نذير احمد چنا

ڪامريڊ نذير احمد چنا جو جنم 8 نومبر 1945ع تي جوهيءَ ۾ ٿيو سندس والد عبدالڪريم چنا اصل ۾ پاٽ شريف جو رهواسي هو هن شيرڊل هاءِ اسڪول ڪوٽڙيءَ مان مئٽرڪ جو امتحان پاس ڪيو اڳتي هلي سنڌ ڪاليج آف ڪامرس مان بي ڪام ۽ سنڌ مسلم لا ڪاليج ڪراچيءَ مان ايل ايل بي جي سند حاصل ڪيائين 1973ع ۾ پاڪستان ٽيليويزن تي پروڊيوسر مقرر ٿيو جتان 1981ع ۾ استعيفا ڏئي ڇڏيائين ان بعد ڪجهه عرصي تائين ڪراچيءَ جي مختلف تعليمي ادارن ۾ استاد طور ڪم ڪيائين هن ون يونٽ خلاف هلندڙ هلچل ۾ سرگرميءَ سان حصو ورتو ۽ جڏهن محترمه فاطمه جناح جنرل ايوب خلاف صدارتي چونڊ وڙهڻ جو اعلان ڪيو ته ڪامريڊ نذير محترمه فاطمه جناح جي دل کولي حمايت ڪئي هو هڪ سٺو شاعر ۽ سٺيڪار پڻ هو سنڌس انگريزي شاعريءَ جو ڪتاب "Ode to Moon" ڇپيل آهي هن جيڪي ڪتاب ترجمو ڪيا، تن ۾ عذرا ڪنڌر جي اردو شاعريءَ جي ڪتاب "نيل گگن تلي" جو انگريزي ترجمو، ديوان منصور حلاج جو انگريزي ترجمو ۽ ٻيا ڪتاب شامل آهن سنڌس ڪيترائي مضمون ۽ مقالا سنڌي، اردو ۽ انگريزي اخبارن جي زينت بڻيا

سيد مراد علي شاهه

اڄ موجوده وزيراعليٰ سنڌ سيد مراد علي شاهه پنهنجي سالگره ملهائي رهيو آهي هن تعليمي

مختيار اڻڙ

سياستدان جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1962ع ۾ ڪراچيءَ ۾ ٿيو سندس والد سيد عبدالله شاهه به سنڌ جو وڏو وزير رهيو سيد مراد علي شاهه مئٽرڪ ۽ انٽر جا امتحان ٽرتيبوار ڪراچيءَ جي سينٽ پئٽرڪس هاءِ اسڪول ۽ ڊي جي سنڌ گورنمينٽ سائنس ڪاليج مان پاس ڪيا ان بعد اين اي ڊي يونيورسٽي ڪراچيءَ مان سول انجنيئرنگ جي سند حاصل ڪيائين اعليٰ تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ ڪيس قائداعظم اسڪالرشپ ملي ۽ انهيءَ اسڪالرشپ تي هن آمريڪا جي اسٽينفورڊ يونيورسٽيءَ مان اسٽرڪچرل انجنيئرنگ ۾ ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي هن ساڳي يونيورسٽيءَ مان اڪانامڪس سسٽمس ۾ پڻ

ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي 1986ع کان 1990ع تائين هن واپڊا، پورٽ قاسم اٿارٽي ۽ حيدرآباد ڊولپمينٽ اٿارٽيءَ ۾ انجنيئر طور ڪم ڪيو ان بعد هن سٽي بينڪ لنڊن ۽ ڪويت ۾ گلف انويسٽمينٽ ڪارپوريشن ۾ به ڪم ڪيو سيد مراد علي شاهه 2002ع ۾ پهريون ڀيرو سنڌ اسيمبليءَ جو ميمبر چونڊيو ويو ان کان پوءِ هو لاڳيتو سنڌ اسيمبليءَ جون چونڊون کٽيندو آيو آهي هن 29 جولاءِ 2016ع کان 28 مئي 2018ع تائين ۽ ان کان پوءِ 18 آگسٽ 2018ع کان 17 آگسٽ 2023ع تائين سنڌ جي وڏي وزير طور ذميداريون سنڀاليون 27 فيبروري 2024ع تي هن ٽيون ڀيرو سنڌ جي وزيراعليٰ طور قسم کنيو اڄوڪي ڏينهن تي اسين ڪيس سالگره جون مبارڪون پيش ڪريون ٿا.

سعيد ميمڻ

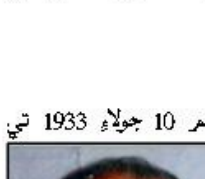
اڄ مشهور شاعر سعيد ميمڻ جي جنم جو ڏينهن آهي هو 8 نومبر 1968ع تي لاڙڪاڻي ضلعي جي ڳوٺ عاقل ۾ ڄائو شاهه عبداللطيف ڀٽائي يونيورسٽي خيرپور مان ايم اي جي سند حاصل ڪيائين عملي زندگيءَ جي شروعات هڪ پرائمري استاد طور ڪيائين هن ننڍي هوندي کان ئي شاعري شروع ڪئي پهريائين مولود شريف لکيائين ان بعد وايون، غزل، گيت، هائيڪا، پنجڪڙا، ترائيل ۽ نظم لکيائين سنڌس شاعريءَ جي مجموعن ۾ "نيڻ سفر ۾"، "ڪاري ٻر ۾ چنڊ"، "خواب چارا"، "گرد جون آيتون"، "اسان جو عشق اٿيورو"، "ڪل دنبورو"، "اُل جو آڏائو" ۽ "خالي اکيرو" شامل آهن هن 17 ڊسمبر 2016ع تي هن دنيا مان موڪلايو

عبدالغفور انصاري

اڄ مشهور تعليمي ماهر ۽ اديب عبدالغفور انصاريءَ جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن نالياري ليکڪ جو جنم دادو ضلعي جي ڳوٺ ٻوڙتي ۾ ٿيو ابتدائي تعليم دادوءَ مان حاصل ڪيائين مئٽرڪ جو امتحان اين جي وي هاءِ اسڪول ڪراچيءَ مان پاس ڪيائين اڳتي هلي گورنمينٽ ڪاليج آف ڪامرس ۽ اڪنامڪس ڪراچيءَ مان بي ڪام ۽ ڪراچي يونيورسٽيءَ مان ايم ڪام جي سنڌ حاصل ڪيائين تعليم پوري ڪرڻ بعد مختلف ڪاليجن ۾ استاد ۽ پرنسپال طور خدمتون سرانجام ڏنائين هن جن ٻين اهم عهدن تي ڪم ڪيو تن ۾ بورڊ آف انٽرميڊيئيٽ ۽ سيڪنڊري ايجوڪيشن حيدرآباد جو ڊپٽي ڪنٽرولر، ۽ بورڊ آف ٽيڪنيڪل ايجوڪيشن ڪراچيءَ جو سيڪريٽري شامل آهن تعليمي ۽ انتظامي ذميدارين سان گڏ هن ادب جي دنيا ۾ به گرانقدر خدمتون سرانجام ڏنيون اسڪول واري زماني ۾ بزم ادب دادوءَ جو سيڪريٽري ٿي ڪم ڪيائين هن سنڌي ادبي سنگت ڪراچيءَ جو بنياد رکيو ۽ پاڻ انهيءَ جو پهريون سيڪريٽري ٿي ڪم ڪيائين هو سنڌي ادب ۾ هڪ بهترين ڪهاڻيڪار ۽ ڪالم نگار طور ياد ڪيو وڃي ٿو هن 8 نومبر 1974ع تي وفات ڪئي

ر ن محزون

هن نالياري اديب جو جنم 10 جولاءِ 1933 تي دادو ضلعي جي شهر ميهڙ ۾ ٿيو سندس پورو نالو محمد نواز ولد شفيع محمد پٺي هو مشهور شاعر شمس الدين بلبل سندس نانو هو پرائمري تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين ان بعد ڪراچيءَ ۾ سنڌ مدرسي ۽ سنڌ مسلم ڪاليج ۾ پڙهيو اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ مان ايم اي جي سند حاصل ڪيائين هن ايل ايل بي جي ڊگري به حاصل ڪئي عملي زندگيءَ جي شروعات فوج ۾ سيڪنڊ ليفٽيننٽ طور ڪيائين پر ٽريننگ دوران پير مڙي پوڻ ڪري اها نوڪري ڇڏڻي پيس مختلف نوڪرين بعد ميهڙ جي هاءِ اسڪول ۾ استاد مقرر ٿيو ۽ رٽائر ٿيڻ تائين اها نوڪري ڪيائين هن ادبي سفر جي شروعات شاعريءَ ۽ ڪهاڻين لکڻ سان ڪئي پر بعد ۾ سنڌس لاڙو تحقيق ۽ ترجمي طرف رهيو هو خليل جبران ۽ مولانا ابوالڪلام آزاد کان گهڻو متاثر هو خليل جبران جا اڪثر ڪتاب سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيائين هن جا 16 ڪتاب ڇپجي پڌرا ٿيا جن ۾ ترجما به شامل آهن هن 8 نومبر 1995ع تي وفات ڪئي

تارا ميرچنداڻي

تارا ميرچنداڻيءَ جو نالو هڪ ڪهاڻيڪاره ۽ ناول نويس طور سنڌي ادبي دنيا ۾ ڪنهن تعارف جو محتاج ناهي هن نالياري اديبه جو جنم 6 جولاءِ 1930ع تي حيدرآباد سنڌ ۾ ٿيو هن مئٽرڪ جو امتحان ڪندن مل هاءِ اسڪول حيدرآباد مان پاس ڪيو هندستان جي ورهاڱي کان پوءِ سندس ڪٽنب سان گڏ هندستان جي شهر پوني ۾ وڃي سڪونت اختيار ڪيائين اتي ئي هن ٻارهون ڪلاس جئه هند ڪاليج مان پاس ڪيو سندس گهر واري موتيرام جي ديهانت بعد پنهنجي ڌيءَ سان گڏ الله آباد ۾ رهائش اختيار ڪيائين هوءَ اڃا 19 سالن جي مس هئي جڏهن سندس پهريون ناول "ڪومل ڪلي" ڇپجي پڌرو ٿيو هن پروفيسر منگهارام ملڪاڻيءَ جي سرپرستيءَ ۾ لکڻ شروع ڪيو سندس پارهن ڪتاب ڇپجي چڪا آهن سندس ڇپيل ناولن ۾ ڪومايل ڪلي (1949)، آشا (1958)، هٿ يوڳي (1990)، سورج جي پهرين ڪرڻ (1998) ۽ لهرن جي گونج (1999) شامل آهن سندس ڪهاڻين جي ڪتابن ۾ آئينو ۽ ققنس (1965)، رڻ جي گُلي (1966)، الجهيل تندون ريشم جون (1986)، درد (1991)، وساري نه وسرن (1996) ۽ جذبات جا موري (2023) شامل آهن هن جي ڪجهه ڪهاڻين جا مجموعا گجراتي هندي ۽ بنگالي ٻولين ۾ به ترجمو ٿي چڪا آهن هن 8 نومبر 2023ع تي هيءَ جهان ڇڏيو

روزاني عبرت

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II ڏگهڙي
فيملي سوٽ نمبر 84 سال 2026

شريمتي Ambbo ڌيءِ گينو هندو بالغ ذات ڪولهي رهندڙ ديهه 185 گوٺ مير حسن ڪلوئي تعلقو ڏگهڙي ..پلينٽف ..بخلاف.. رميش ولد سنگيو هندو بالغ ذات ڪولهي رهندڙ گوٺ بوزطر نزد نيو ٽمبلو تعلقو ماتلي ضلعو بدين 03451199364 ... ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:
جيئن ته مٿين پلينٽف سوٽ فار ٽرمينيشن جوڊيشنل سيپريشن لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 14-11-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II ڏگهڙي

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ فرسٽ سينئر سول جج ٽنڊو الهيار
ايف سي سوٽ نمبر 121 سال 2026

مير محمد ولد فيض محمد ذات ملاح رهندڙ گوٺ پاڪ سانگهار تعلقو ضلعو ٽنڊو الهيار ..پلينٽف ..بخلاف.. (1) چيئرمين نادرا اسلام آباد (2) جنرل مينيجر نادرا اسلام آباد (3) ڊپٽي مينيجر نادرا لطيف آباد حيدرآباد (4) اسسٽنٽ مينيجر نادرا ٽنڊو الهيار (5) جنرل پبلڪ ايٽ لارج ... . ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:
جيئن ته مٿين پلينٽف سوٽ فار ڊڪلريشن اينڊ مينڊيٽري انجڪشن لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 17-11-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فرسٽ سينئر سول جج ٽنڊو الهيار

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير آباد
(روبرو جناب عابد علي لاکو)
فيملي سوٽ نمبر 524 سال 2026

مسمات رابعه ڌيءِ غلام محمد رهندڙ ڏيراڻي پاڙو ڊاڪٽر ڪالوني نوابشاهه ..پلينٽف ..بخلاف.. غلام مرتضيٰ ولد گلاب ملاح رهندڙ درگاه شريف بابهه تعلقو ڏوڪري ضلعو لاڙڪاڻو ... . ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:
جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف مينٽيننس لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 20-11-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

سينئر سول جج V/ رينٽ ڪنٽرولر حيدرآباد
رينٽ درخواست نمبر 159 سال 2026

(1) رينا گهنشام داس ڌيءِ گهنشام داس هندو بالغ رهندڙ گهر نمبر B-86/8 سنڌ يونيورسٽي ڪوآپريٽو هائوسنگ سوسائٽي فيز 1 جامشورو ..اپليڪينٽ ..بخلاف.. غلام مصطفيٰ پنهور ولد ڪوڙو خان حال رهندڙ فليٽ نمبر 401 فرسٽ فلور وائيٽ سٽي مال آٽوبان روڊ لطيف آباد حيدرآباد سيڪنڊايڊريس گوٺ نور خان مرزاپور تعلقو قاسم آباد حيدرآباد 03003565899... . اپوننٽس

مٿين اپوننٽس ڏانهن:
جيئن ته مٿين اپليڪينٽ توهان جي خلاف درخواست زير قلم (vii) &(ii)15 سنڌ رينٽيڊ پرميسز آرڊيننس تحت درخواست داخل ڪئي آهي تهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 18-11-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سينئر سول جج V/ رينٽ ڪنٽرولر حيدرآباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II سڪرنڊ
(روبرو جناب ارشاد علي خاصخيلي)
فيملي سوٽ نمبر 162 سال 2026

مسمات عابده ڌيءِ مير حسن مگسي رهندڙ عظيم سٽي سڪرنڊ ..پلينٽف ..بخلاف.. ضمير حسين ولد مهر علي مگسي رهندڙ گوٺ مهر الله سعيد خان مگسي تعلقو سعيد آباد ضلعو شهدادڪوٽ 03342001582/03337506496 ... . ڊفينڊنٽس

مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:
جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف مينٽيننس لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ٿو ڪجي ته 13-11-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II سڪرنڊ

بقايا 1 روزاني عبرت

پاڙي ۾ علي نواز رند پاران پنهنجي ڌي آمنا رند سان مسلسل 6 مهينا جنسي زيادتي ڪرڻ واري عمل بعد سنڌس ڌي ريڊيو ثبوت سان دادو ايس ايس پي وٽ پيش ڪيا جنهن بعد دادو ايس ايس پي صدام حسين خاصخيلي پاران واقعي جو سخت نوٽس وٺڻ بعد دادو بي سيڪشن ،رومين پوليس ۽ ڊي ايس پي دادو کي حڪم جاري ڪندي جوابدار کي گرفتار ڪرڻ جو هدايتون جاري ڪيو جنهن بعد دادو پوليس وڏي ...

فرق جي قانوني ڪارروائي ڪئي ويندي ۽ ڪنهن کي به سرڪاري ملڪيتن تي غيرقانوني قبضي جي اجازت نه ڏني ويندي.

بقايا 5 روزاني عبرت

مڪمل ٿيڻ بعد عدالت ۾ پيش ڪيو ان موقعي تي جاچ آفيسر عدالت کي ٻڌايو ته ڪيس جي جاچ اڃا مڪمل ناهي ٿي جوابدارن جا وڌيڪ ساٿي گرفتار ڪرڻا آهن جڏهن ته هٿ ڪيل ڊوائيسز جو فارينزڪ معائنو ...

احتجاج دوران ڳالهائيندي چيو ته اسان ٿر جا صحافي ۽ سماجي اڳواڻ جامشورو جي پوٽار طرفان جامشورو جي باريجا صحافي پائين تي تشدد ڪرائي سنڌس گهر ڌڪرائي ڪوڙا ڪيس داخل ڪرڻ جي سخت لفظن ۾ مذمت ڪريون ٿا ۽ حڪومت کان مطالبو ٿا ڪريون ته باريجا صحافي پائين تي تشدد ڪندڙن خلاف قانون موجب ڪارروائي ...

تعميراتي ڪم شروع ڪيو ويو آهي جيڪو عدالتي حڪم جي ڪليل ڀڃڪڙي آهي احتجاج ڪندڙ عورتن اعليٰ اختيارين پوليس انتظاميه ۽ لاڳاپيل عدالت کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو فوري نوٽيس وٺي پلاٽ تي جاري تعميراتي ڪم بند ڪرايو وڃي ۽ عدالتي حڪم جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف قانون موجب ڪارروائي ...

بقايا 18 روزاني عبرت

اسان جي ماڻهن کي خراسان ڪيو پيو وڃي انهي جي ڪري پوليس بااثرن جي چوڻ ۾ اچي ڪلهه منهنجي پٽ مهيار پيل جي ڪرياني جي دڪان تي ڇاپو هڻي تلاشي ورتي جنهن دوران ڪا به منشيات وغيره هٿ ڪون آئي پوليس پاڻ شراب جي ٿيليون رکي ...

صحافين اديبن وڪيلن پ پ سنڌ ترقي پسند پارٽي سميت سياسي سماجي ادبي صحافتي حلقن سميت پوليس آفيسرن روينيو آفيسرن به ڊاڪٽر شهيد جي ...

زمين سندن ملڪيت آهي جنهن جا قانوني ڪاغذ پڻ موجود آهن جڏهن ته زمين بابت هاءِ ڪورٽ اينٽي ڪرپشن ڪورٽ ۽ سيشن ڪورٽ ۾ ڪيس هلندڙ آهن ...

مريضن جو علاج ڪرڻ ۾ هنگامي حالتن ۽ آفتن دوران مؤثر طريقي سان جواب ڏيڻ لاءِ به تيار رهڻ گهرجي هنن چيو ته علم تياري ۽ بروقت قدم زندگيون بچائي سگهن ٿا. سيشن جي آخر ۾ ڊاڪٽر مجيب الرحمان پنهري حصو وٺندڙ ميڊيڪل شاگردن ۾ سرٽيفڪيٽ ورهايا

بقايا 39 روزاني عبرت

بلاگنڊ (PAB) ضلعي سانگهڙ پليٽ فارم ...

[...]

بقايا 43 روزاني عبرت

واقعي واري هنڌ پهچي فوري ڪارروائي ڪندي ان شخص کي درياهه مان محفوظ طور ڪڍي ورتو متاثر شخص جي سڃاڻپ سجل پال ولد هرڪن داش عمر 55 سال، شاهه غازي محل تعلقو ۽ ضلعي جيڪب آباد جي رهواسي طور ڪئي وئي آهي بعد ۾ ضروري قانوني ڪارروائي مڪمل ڪرڻ کان پوءِ انهن کي پوليس جي حوالي ڪيو ويو جڏهن ته واقعي جو سبب ڳولڻ لاءِ وڌيڪ جاچ جاري آهي

... تي منعقد ڪيو ويو ڊاڪٽر اميداں چنا، وائيس پرنسپال بي ايس ٽيڪنالاجي ۽ ڊاڪٽر مجيب الرحمان پنهري، اسسٽنٽ پروفيسر سيشن ۾ شرڪت ڪئي ۽ شاگردن سان پنهنجا تجربا شيئر ڪيا. تربيت ۾ فرسٽ ايڊ ۽ ريسڪيو ڊزاسٽر جي تياري، باهه کان بچاءُ جا اپاءُ، زلزلي کان بچاءُ ۽ ٻوڏ کان بچاءُ جي پروٽوڪول بابت ڄاڻ ڏني وئي سيشن جو انتظام GYM ڪلب گمس جي ڪيپٽن عطا حسين ڪيريو ۽ وائيس ڪيپٽن قاسم رضا سومري جي اڳواڻي ۾ ڪيو ويو ان موقعي تي ڳالهائيندي مقررين زور ڏنو ته ميڊيڪل شاگردن ۽ صحت جي ماهرن کي نه صرف ...

... پهچي جنهن سبب زمينون ويران ۽ بنجر بڻيل آهن علائقي جي روزگار جو وڏو ذريعو بند ٿيل آهي برساتون نه پوڻ سبب ڏڪار واري صورتحال آهي جنهن سبب ڳاڪاڪشي جوخدشو پيدا ٿي ويو آهي ڪافي ڏينهن کان احتجاج جوڪوبه نوٽيس نه ورتو وڃي جنهن خلاف جدوجهد جاري رهندي جلد پاڻي نه مليو ته انڊس هاءِ وي بلاڪ ڪيو ويندو بي طرف رابطو ڪرڻ تي ايس ڊي او ايريگيشن شاهه اويس ڪنڌال ٻڌايو ته موهن جي سرمت ڪرائي هلايا اٿئون اڄ رات پڇڙي تائين پاڻي پهچي ويندو

بقايا 30 روزاني عبرت

... محب آزاد لغاري ايڊووڪيٽ ظهير ڏاهري ايڊووڪيٽ حاجي خان بروهي ايڊووڪيٽ مسعود ٻگهيو ايڊووڪيٽ سهيل جيهجو ايڊووڪيٽ ميرعلي عاجز ايڊووڪيٽ منصور ڪلوڙ ايڊووڪيٽ اظهر خاصخيلي ايڊووڪيٽ عبدالقيوم بروهي ايڊووڪيٽ امام علي چانگ ايڊووڪيٽ شهروز چانگ ايڊووڪيٽ رافع ميمڻ ايڊووڪيٽ ڪليم الله ميمڻ سنڌ جو ناميارو شاعر ديدار شاهه گوپانگ يوسي چيئرمين دودو سنگهار گهانگهرو وائيس چيئرمين علي رضا شيخ ريٽائرڊ پوليس آفيسر غوث بخش گوپانگ حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي ميمبر سخي غلام حسين خاصخيلي سميت ...

... ڏيرو ۽ اسلم ڏيرو سميت مختلف برادرين جي معززين شرڪت ڪئي ان موقعي تي ٻنهي ڌرين جا موقف ٻڌڻ بعد تڪرار جو نبيرو ڪيو ويو جنهن تي ڌرين اتفاق ڪندي فيصلي کي قبول ڪيو معززين پاران برادرين وچ ۾ محبت، اتحاد، امن ۽ ڀائيچاري کي هٿي ڏيڻ تي زور ڏنو ويو

بقايا 17 روزاني عبرت

قبول نه آهي ته وري ساحلي پٽي ڪنهن جي حوالي ڪئي ويندي هنن چيو ته ٻيٽن تي قبضو نامنظور سنڌو تي ڊاڙو نامنظور قبلاڳي جهيڙا نامنظور ۽ منشيات جو وڪرو نامنظور جا اپ ڊاريندڙ نعرا هنيا ويا

... يقيني بڻائي

بقايا 11 روزاني عبرت

ڪيڻي ڏاڙو هٿڻ ۽ سنڌ جي سمنڊ تي قبضو ڪري نوان منصوبه جوڙڻ نه ڏينداسين انهي لاءِ جان جي بازي لڳائي ڇڏينداسين

بقايا 12 روزاني عبرت

مبينا طور پلاٽ تي زبردستي قبضو ڪري تعميراتي ڪم شروع ڪري ڇڏيو آهي هنن وڌيڪ چيو ته پلاٽ جي مالڪي بابت معاملو عدالت ۾ ٻڌڻي هيٺ آهي ۽ عدالت پاران ڪيس جو فيصلو اچڻ تائين ٻنهي ڌرين کي تعميراتي ڪم ڪرڻ کان روڪيو ويو هو پر عدالتي حڪم باوجود ٻيهر ...

[...]

پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي
PAA
پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي

خريداريءَ جو نوٽيس
تصحيح نمبر 2

ڪراچي، لاهور ۽ اسلام آباد جي بين الاقوامي هوائي اڏن لاءِ تشهيري وڊيوز (ڪاروباري موقعن کي اجاگر ڪرڻ جي مقصد سان) تيار ڪرڻ، جنهن ۾ گڏيل تشهيري وڊيو، پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽيءَ جي تعارفي وڊيو، سوشل ميڊيا لاءِ مختصر وڊيوز ۽ اعليٰ ريزوليوشن واريون ڪيپشن سميت تصويرون شامل آهن.

مٿي ڄاڻايل خريداري جي نوٽيس تحت آڇون جمع ڪرائڻ جي دعوت بابت اشتهار، جيڪو 28 سيپٽمبر 2026 ع تي قومي اخبارن ۾ شايع ٿيو هو جڏهن ته ساڳئي اشتهار جو تصحيح نامو نمبر 1، 16 آڪٽوبر 2026 ع تي EPADS v2.0، پي اي اي ۽ پي پي آر اي جي ويب سائيٽن تي شايع ڪيو ويو هو، تنهن جي حوالي سان اطلاع ڏنو وڃي ٿو ته ڄاڻايل خريداري جي نوٽيس ۾ آڇون جمع ڪرائڻ جي دعوت واري شق نمبر 6 ۾ ترميم ڪري، ان جي جاءِ تي هيٺ ڏنل نئين شق نمبر 6 شامل ڪئي ويندي:

6. اي-آچون، اي-آچ دستاويزن ۾ ڏنل هدايتن مطابق تيار ڪري، اڱارو 24 نومبر 2026 ع، صبح جو 11:00 وڳي تائين EPADS v2.0 ذريعي جمع ڪرائڻ لازمي آهي. اي-آچون ساڳئي ڏينهن، اڱارو 24 نومبر 2026 ع، صبح جو 11:30 وڳي کوليون وينديون. هٿرادو طور تي آچون جمع ڪرائڻ جي اجازت نه هوندي. اهي وينڊرز، جن اڃا تائين EPADS جي نئين ورزن EPADS v2.0 تي رجسٽريشن نه ڪرائي آهي، سي هن ويب سائيٽ https://vendors.epads.gov.pk تي پنهنجي رجسٽريشن مڪمل ڪري سگهن ٿا. رجسٽريشن جي طريقيڪار بابت رهنمائي لاءِ وڊيو هن لنڪ https://www.youtube.com/watch?v=MNW6T38v7tc تي موجود آهي

خريداريءَ جي نوٽيس واري دستاويز جي تصحيح نامي نمبر 2 بابت وڌيڪ تفصيلن لاءِ EPADS v2.0 جو جائزو وٺو. هي تصحيح 31 سيپٽمبر 2026 ع جي تاريخ سان درج ٿيل آهي.

ايڊيشنل ڊائريڪٽر، پبلڪ رليشنز پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي (PAA)
هيڊ ڪوارٽرز، پاڪستان ايئرپورٽس اٿارٽي، ٽرمينل 1 بلڊنگ، جناح انٽرنيشنل ايئرپورٽ (JIAP)، ڪراچي، پاڪستان. فون: 1705-907-21-92+
اِي ميل: ahmer.azeem@paa.gov.pk, adld.pr@paa.gov.pk
www.paa.gov.pk
PID K-1534/26

پاڪستان ميرين اڪيڊمي
هاڪس بي روڊ، ماڙي پور، ڪراچي-75780

داخلا لاءِ اطلاع
GP-III (Seaman) Course (43rd Batch)

پاڪستان ميرين اڪيڊمي GP-III (Seaman) ڪورس جي باري ۾ معلومات ۽ داخلا جو طريقيڪار هيٺ ڄاڻايل آهي:

ڪورس جا فائدا:
ڪورس مڪمل ڪرڻ ڪانپوءِ اوهان (تجارتي بحري جهاز راني) ۾ شموليت اختيار ڪري سگهو ٿا. جتي اوهان کي پرڪشش پگهار ملندي ۽ دنيا جا نظاره ڪرڻ جو موقعو ملندو

داخلا جي اهليت:
پاڪستاني مرد جن جي تعليمي قابليت گهٽ ۾ گهٽ سيڪنڊ ڊويزن ميٽرڪ يا مساوي هجي جسماني طور تي تندرست هجي عمر 31 ڊسمبر 2026 تي 18 سال کان وڌيڪ ۽ 25 سال کان گهٽ هجي

داخلا جو طريقيڪار:
داخلا فارم ايڊميشن آفيس پاڪستان ميرين اڪيڊمي ڪراچي کان حاصل ڪري سگهجن ٿا يا اڪيڊمي جي ويب سائيٽ جيڪا هيٺ ڏنل آهي تان ڊائون لوڊ ڪري سگهجي ٿو مڪمل داخلا فارم سان گڏ ميٽرڪ جي سند ۽ شناختي ڪارڊ جي تصديق ٿيل ڪاپين ۽ مبلغ -/1000 رپين جو بينڪ ڊرافٽ يا پي آرڊر (ناقابل واپسي) نالي پاڪستان ميرين اڪيڊمي ڪراچي شامل ڪرڻ لازمي آهي. داخلا فارم جمع ڪرائڻ جي آخري تاريخ 30-11-2026 آهي.

فيس: اميدوارن کي مبلغ -/36000 هزار رپيا فيس (ٽيوشن و اسٽيشنري) بصورت بينڪ ڊرافٽ يا پي آرڊر ايڊميشن جي وقت ادا ڪرڻا پوندا.

نوٽ: مقرره ميڊيڪل سينٽرز کان ميڊيڪل ڪرائڻ ۽ اڪيڊمي جوائن ڪرڻ ڪانپوءِ اسان جي اداري MMD کان صرف اکين جو ٻيهر ميڊيڪل ٿيندو جيڪو اڪيڊمي ڪرائيندي ۽ اهو حتمي فيصلو هوندو.

نوٽ: ڪلر بلائينڊ (رنگن ۾ تميز کان محروم) شخص داخلا جا اهل نه هوندا.

آفيسر انچارج (ايڊميشن)
فون نمبر: 5-021-99241201 ايڪسٽينشن: 114 فيڪس: 021-99241206 ويب سائيٽ: www.pakistanmarineacademy.edu.pk
اي ميل: admissions@pakistanmarineacademy.edu.pk
PID K-1516/26

دادو ۾ جوابدار جي سڳي ڌيءَ سان ميينا زنا، ايس ايس پي جو نوٽيس، ڪيس داخل

پوليس قلندر آباد واري علائقي ۾ ڇاپو هڻي جوابدار جي گهر واري سميت 3 ڄڻن کي گرفتار ڪيو

زيادتي جون شڪايتون ڏنيون پر ڪجهه نه ٿيون، جنهن بعد زنا جي وڊيو رڪارڊ ڪري پوليس کي ڏني: متاثر ناري

علي نواز رند ٻهراڻ پنهنجي پاڻيٽي سان زنا ڪيو هيو پر ٻچي ويو هاڻ ان پنهنجي ڌي سان زنا ڪئي آهي:ڊي ايس پي

مک جوابدار جي گرفتاري لاءِ ڇاپا هڻي رهيا آهيون جلد وحشي جوابدار کي گرفتار ڪري عدالت ۾ پيش ڪيو ويندو

دادو(ع ر) دادو ۾ انسانيت لجائيندڙ وحشي پن جو انتها سڳي پي پنهنجي ڌي سان مسلسل 6 مهينا مبينه زنا ڪندو رهيو نياڻي وڊيو ثبوت سان دادو ايس ايس پي وٽ پهچي وئي ، دادو شهر جي قلندر آباد

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

دادو: نوجوان ناري پاران پنهنجي والد تي لڄالت جا الزام هڻندي، مک جوابدار جو فائل فوٽو ۽ گرفتار ٿيل پاتي ڏاڻي تي واڙيل آهن

نينگري عدالت ۾ پيش، سيف هائوس منتقل

دادو: دادو پوليس پاران پيءُ هٿان زنا جو

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

علي نواز رند جو عمل انسانيت کان ڪريل آهي، شفاف جاچ ڪرائي وڃي: پير مجيب

دادو: پاڪستان پيپلز پارٽي ضلعي دادو

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

سنڌ جي مختلف شهرن ۾ باريجا صحافي پائرن سان مبينا زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرا

مٺي، مسورڳڙي، ٽنڊو محمد خان، خيرپور ناٿن شاهه، اوڏيرولال، سجاول ۽ دادو ۾ صحافين ۽ شهرين مظاهرا ڪري ڌرڻا هنيا

صحافي عظيم باريجو ۽ سندس پائرن جا گهر ڊاهڻ عورتن جي تذليل ۽ ڪوڙا ڪيس داخل ڪرڻ جي شفاف جاچ ڪرائي وڃي: مظاهرين

ايس ايس پي ڄامشورو کي هٽائي باريجا پائرن خلاف داخل ڪيس ختم ڪري کين انصاف ۽ تحفظ فراهم ڪيو وڃي

راضيديرو: نامعلوم هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ مارجي ويل شخص جو لاش پيل آهي

جسقم جي مرڪزي سڏ تي بدين جي اڳواڻن جو پريس ڪلب آڏو مظاهرو سخت نعريبازي

سنڌو درياهه تي نوان ڪئنال ڪڍڻ ۽ سامونڊي پٽي تي قبضي جا منصوبا قبول ناهن: اڳواڻ

پنگريو(ن ع) جسقم جي مرڪزي سڏ تي ضلع بدين جي جسقم اڳواڻن جو پنگريو پريس ڪلب اڳيان سنڌ ۾ نوان صوبه ٺاهڻ ۽ سنڌو جي پاڻي تي ڌاڙي سامونڊي پٽي تي قبضي خلاف احتجاجي مظاهرو جسقم جي ضلع بدين جي چيف آرگنائيزر اياز علي جوڻيجو زين شاهه حنيف کوسو لڪاڏنو جوڻيجو جي اڳواڻي ۾ منصوبن خلاف سخت نعري بازي ڪئي وئي هنن ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته سنڌ ۾ نوان صوبه ٺاهڻ سنڌو جي پاڻي تي نوان ڪينال

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

سنڌ ۾ ڪو به نئون صوبو نه ٺهندو، اسيمبلي پنهنجو موقف ڏئي چڪي آهي: طارق شاهه جاموٽ

حيدرآباد جي 160 يوسيز ۾ ترقياتي ڪم جاري آهن، او جي ڊي سي ايل سان به رابطو آهي: ايم اين اي

ٽن سالن کان ديوٽي ڪندڙ گريڊ هڪ کان چار جي ملازمن کي پگهارون ملڻ گهرجن، صوبائي وزيرن سان ڳالهايو آهي

ايم اين اي طارق شاهه جاموٽ جو ٽنڊوڄام جي عمار ٽائون ۾ ڊرينيج سسٽم ۽ سي سي بلاڪ اسڪيمن جو افتتاح وقت خطاب

ٽنڊوڄام (ت ر) پاڪستان پيپلز پارٽي جي ايم اين اي ۽ ضلعي صدر سيد طارق شاهه جاموٽ ٽنڊوڄام جي علائقي عمار ٽائون ۾ ڊرينيج سسٽم ۽ سي سي بلاڪ اسڪيمن جو افتتاح ڪري ڇڏيو ان موقعي تي ميڊيا سان ڳالهائيندي سيد طارق شاهه جاموٽ چيو ته سنڌ جي ورهاست بابت سنڌ اسيمبلي پنهنجو واضح موقف ڏئي چڪي آهي سنڌ ۾ ڪو به نئون صوبو نه ٺهندو ڪراچي ۾ ٻن سياسي پارٽين پاران هڪ ٿي ڏينهن ريليون ڪڍڻ بابت سوال جي جواب

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

سنڌ جي ورهاڱي ۽ ٻيٽن تي قبضي خلاف خيرپور ناٿن شاهه ۾ جسقم جو احتجاج

خيرپور ناٿن شاهه (ن ع) جئي سنڌ قومي محاذ بشير خان قريشي مرڪز پاران ڏنل سڏ تي خيرپور ناٿن شاهه پريس ڪلب اڳيان چيف آرگنائيزر قلندر بخش پنهور ڊپٽي آرگنائيزر ذوالفقار ڪوهارو سرفراز پنهور ۽ ٻين ڪارڪنن هٿن ۾ بئينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي احتجاجي مظاهرو هنن چيو ته سنڌ جو ورهاڱو ڪنهن به صورت ۾

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

قاضي احمد: ڪلهوڙا برادري جا ماڻهو مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪندي

پريا رود ۽ پرپاسي بدامني خلاف مختلف تنظيمن پاران شٽرڊائون هڙتال، احتجاجي ڌرڻو

مظاهرين خالد محمود آرائين،احمدآرائين، حمزه آرائين ، .بشير احمد بروهي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

پرياروڊ جي ڪاروبار کي هٿ وٺي تباهه ڪيو پيو وڃي سڄو شهر بدامني جي لپيٽ ۾ آهي: مظاهرين

ڦورن خلاف ڪاروائي توڙي ڦر ٿيل ڪيش رقم موبائيلون جي واپسي تائين تحريڪ جاري رهندي

پرياسڪي (ن ع) پرياروڊ بدامني خلاف شٽر بند هڙتال ڏاڪٽرن کي ٻاهيون سخت احتجاج پنج ڪلاڪ بعد ڌرڻو ختم . پرياروڊ مين فاروق اعظم چوڪ تي بدامني خلاف مختلف تنظيمن جادوڪاندار شهري روڊن تي نڪري آيا . پرياروڊ شهر ۾ مڪمل شٽر بند هڙتال ڪري مين فاروق اعظم چوڪ تي پنج ڪلاڪ تائين ڌرڻو هڻي ڏائرن کي ٻاهيون ڏنيون ويون . ڌرڻي سبب اينڊ ويندڙ ٽريفڪ ڪيترن ڪلاڪن تائين معطل ٿي وئي. پرياروڊ ڌرڻي جي اڳواڻي

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

دادو: فائرنگ سبب مارجي ويل اڪبر جو لاش اسپتال منتقل ڪيو پيو وڃي

ڪمال ديرو لڳ بزرگ حضرت مير محمد لوڙهائي جو ساليانو عرس مبارڪ شروع

ڪمال ديرو (ن ع)سنڌ جي مشهور صوفي بزرگ حضرت مير محمد لوڙهائي جو ٽن ڏينهن وارو 30هون ساليانو عرس مبارڪ جون تقريبون ڪمال ديرو پرسان درگاهه لوڙهو شريف ۾ شروع ٿي ويون عرس جي تقريبن جو افتتاح درگاهه لوڙهو شريف جي گادي نشين فقير شهاب الدين لوڙهائي مريدن عقيدتمندن سان گڏجي سائين مير محمد لوڙهائي جي مزار تي چادر چاڙهي ڪيو عرس جون تقريبون ٻه ڏينهن جاري رهنديون درگاهه تي عرس جي موقعي تي ملڪ جي مختلف هنڌن تان درگاهه جا مريد پهتل آهن درگاهه جي خارجي داخلي رستن کان سيڪورٽي جا انتظام پڻ سخت ڪيا ويا آهن

ميهڙ جا بنيادي مسئلا حل نه ٿيا، شهري اتحاد جي سڏ تي 56هين ڏينهن به ريلي

پيئڻ جو صاف پاڻي اڻلڀ ۽ شهر جون گهٽيون گندگيءَ جي ور چڙهيل آهن: اڳواڻ

اسڪولن ۽ ٽيڪنيڪل ڪاليج بابت به شڪايتون، تعلقي اسپتال ۾ دوائن ۽ ڊاڪٽرن جي کوٽ آهي

ميهڙ (ن ع) ميهڙ واسين جا بنيادي مسئلا حل نه ٿيڻ ڪريشن خلاف شهري اتحاد ميهڙ جي سڏ تي سياسي سماجي واپاري ، سول سوسائٽي جي اڳواڻن دڪاندارن ۽ شهرين پاران 56 ڏينهن به بيٽو چوڪ کان گهنٽا گهر چوڪ ۽ آزاد پريس ڪلب ميهڙ تائين احتجاجي ريلي ڪڍي وئي شهري اتحاد ميهڙ جي چيئرمين نياز علي بڙڙو پي ڪي آءِ تعلقي صدر محمد ايوب کوسو ،قومي عوامي تحريڪ جي اڳواڻ وڪيل مير کوسو جي صدر محبوب کوسو ڪائونسلر

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

ڪيرو: ڏاچي کي گوليون هڻي مارڻ جي ڏوهه ۾ گرفتار جوابدار

ڪنڊڪوٽ ۾ اپيڪا ضلعي ڪشمور جو اجلاس، ڪلرڪن جون پروموشنون جلد ڪرڻ جو مطالبو

صوبائي صدر بخش علي چاچڙ ۽ ضلعي صدر جيڪب آباد عمران جکراڻي جي خاص شرڪت

تنظيم کي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ ۽ ملازمن جي مسئلن لاءِ گڏيل جدوجهد جو عزم

ڪنڊڪوٽ (ذ ر) آل پاڪستان ڪلرڪس ايسوسيئيشن (APCA)ضلعي ڪشمور جو ڪامياب اجلاس اڄ ناظم ڪمپليڪس ڪنڊڪوٽ ۾ آل پاڪستان ڪلرڪس ايسوسيئيشن (APCA)ضلعي ڪشمور جي سمورين باڊيز جي عهديدارن ۽ ميمبرن جو هڪ اهم اجلاس ڪاميابيءَ سان منعقد ٿيو اجلاس جي اڳواڻي ضلعي صدر محترم عبدالوهاب چاچڙ جنرل سيڪريٽري دوست محمد مزاري ۽ انفارميشن سيڪريٽري رينواز چاچڙ ڪئي اجلاس ۾ خاص مهمانن

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

ڪيرو: مري برادري جي معزز شخصيت غلام محمد دارغو دل جو دورو پوڻ سبب لاڏاڻو ڪري ويو

ڪيرو (ن ع) مري برادري جي معزز شخصيت غلام محمد دارغو دل جو دورو پوڻ سبب لاڏاڻو ڪري ويو مرحوم جي جنازي نماز ۾ سياسي سماجي اڳواڻن ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

آبادگارن ٽئين ڏينهن به شاهي بازار کان ريلي ڪڍي مين چوڪ تي ڌرڻو هڻي نعريبازي ڪئي

شاخ ۾ گندگي، غيرقانوني نوليون ۽ پاڻي چوري سبب پڇڙيءَ ۾ پاڻي نه ٿو ملي: آبادگار

مانجهند (ن ع) مانجهند ۾ شاهه اويس ڪئنال جي پڇڙي جي آبادگارن جو زرعي پاڻي کوٽ خلاف 3 ڏينهن به شاهي بازار مان ريلي ڪڍي مين چوڪ تي ڌرڻو هڻي نعريبازي ڪئي وئي آبپاشي کاتي جي انتظاميا کي انڊس هاءِ وي بلاڪ ڪرڻ جو ڇتاءُ ڏنو ويو ان موقعي تي آبادگارن ،يوسف عمراڻي سهيل احمد پٺي لياقت ميمڻ ۽ ٻين ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته شاهه اويس ڪئنال تي آبپاشي کاتي جي نااهلي عروج تي پهچي وئي آهي شاخ

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

ڪيرو پوليس ڏاچي کي گوليون هڻندڙ جوابدار کي گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

ڪيرو (ن ع) ڪجهه ڏينهن اڳ ڳوٺ پالارو پرسان ڏاچي کي مبينا طور گوليون هڻي قتل ڪيو ويو هو جنهن واقعي جو ڪيس ڪاهي ٿاڻي تي سرڪاري فرياد تي داخل ڪيو ويو هو پوليس موجب واقعي ۾

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

راڄ ڪمار واڌواڻي اسان جو پراڻو ساٿي ۽ پٽ وانگر آهي: سيد قائم علي شاهه

ڏياري جو ٿهوار تي اسان اوهان جي خوشين ۾ برابر جا شريڪ آهيون

سکر (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي مينارٽي ونگ سکر جي جنرل سيڪريٽري راڄ ڪمار واڌواڻي خيرپور جي جيلاني هائوس ۾ اڳوڻي وڏي وزير سنڌ سيد قائم علي شاهه سان ملاقات ڪئي ملاقات دوران ملڪ جي موجوده سياسي صورتحال ۽ ٻين اهم معاملن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي ان موقعي تي راڄ ڪمار واڌواڻي سيد قائم علي شاهه کي هندو برادري جي مذهبي ٿهوار ڏياري بابت آگاهه ڪندي ٻڌايو ته ڏياري ڪن ڏينهن تائين ملهائي ويندي آهي جنهن تي سيد قائم علي شاهه راڄ ڪمار واڌواڻي سميت سنڌ جي سموري

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

وڏا ماڇيون ۾ جاگيراڻي ۽ سولنگي برادرين وچ ۾ هلندڙ تڪرار ڪانپوءِ ڇهين ڏينهن به آپريشن

ايس ايس پي خيرپور جي اڳواڻي ۾ ضلعي جي مختلف پوليس ٿاڻن جي اهلڪارن آپريشن جاري رکيو

سکر: بجلي چوري خلاف سيپڪو پاران ڪاروايون ڪيون پيون وڃن

ايڇ يو جي جي سڏ تي حيدرآباد ۾ قلم ڌڻين جو باريجا صحافين سان مبينا زيادتين خلاف احتجاج

ايس ايس پي ڄامشورو جڙتو جي آئي ٽي جوڙي پاڻ کي واقعي کان آجو ڪرڻ جي ناڪام ڪوشش ڪري رهيو آهي:اڳواڻ

صحافي باريجا پائرن تي لڳايل الزامن ۽ پوليس گردي جي جاچ لاءِ سنڌ هاءِ ڪورٽ جي جج جي سربراهي ۾ عدالتي ڪميشن قائم ڪيو وڃي

ايندڙ حڪمت عملي جوڙڻ لاءِ حيدرآباد پريس ڪلب ۾ اجلاس پڻ طلب،يونين جي مرڪزي قيادت ۽ صحافي شرڪت ڪندا

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) ايڇ يو جي جي سڏ تي صحافي باريجا پائرن تي ٽينڊڙ قلمس پي پي ايم اين اي ملڪ اسد سڪندر جي ڏاڍ ۽ ڄامشورو پوليس گردي خلاف حيدرآباد ۾ ڪٽين ڏينهن به صحافين جو احتجاجي مظاهرو ڌرڻو سنڌ حڪومت کان بنا دير سمورن واقعن جي جاچ لاءِ عدالتي ڪميشن قائم ڪرڻ جي گهر. تفصيل موجب حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو محمد خان: ايڇ يو جي جي سڏ تي احتجاجي مظاهرو ڪيو پيو وڃي

ڪراچي غيرقانوني ڪال سينٽر ڪيس، 9 جوابدارن جي جسماني رمانڊ ۾ وڌيڪ 3 ڏينهن جي واڌ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) غيرقانوني ڪال سينٽر ڪيس ۾ گرفتار 9 جوابدارن جي جسماني رمانڊ ۾ وڌيڪ 3 ڏينهن جي واڌ ڪئي وئي آهي جوڊيشل مئجسٽريٽ اوير جوابدارن کي 10 نومبر تي ٻيهر عدالت ۾ پيش ڪرڻ جو حڪم ڏئي ڇڏيو ڪيس جي ٻڌڻي دوران نيشنل سائبر ڪرائم انويسٽيگيشن ايجنسي (اين سي سي آءِ اي) گرفتار جوابدارن کي جسماني رمانڊ

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ملاڪاتيار: هٿيارٻندن هٿان زخمي ٿيل فياض دل

ساماري ۾ هندو برادري پاران ڏياريءَ جو ٿهوار جوش ۽ جذبي سان ملهايو ويو

قديمي مڙهي ڏاڏا شوگر سوامي رنگ برنگين بلبن ۽ ڏيئن سان سينگاريو ويو

پوڄا بعد مٺايون ورهايون ويون، ٻارڙن ۽ شاگردن ڏيئا ٻاري رنگولي ناهي خوشيءَ جو اظهار ڪيو

سامارو (ن ع) سامارو ۾ هندو برادري روشنين جي ٿهوار جي شاندار پروگرام آتش بازيءَ جو شاندار مظاهرو مٺايون ورهايون ويون مالهي پنچائت جي سڏ تي شهر جي قديمي ۽ تاريخي مڙهي ڏاڏا شوگر سوامي ۾ ڏياري جي حوالي سان هڪ شاندار ۽ پروقار تقريب ڪوٺائي وئي تقريب جي سلسلي ۾ قديمي مڙهي کي نهايت ئي خوبصورت نموني سان رنگ برنگين برقي بجلين، قمقمن ۽ ڏيئن سان سينگاريو ويو هو . پوڄا کان پوءِ مٺايون ورهايون ويون ۽

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

قاسم آباد ۾ نياڻي سان مبينا زيادتي جو ڪيس، جوابدار گرفتار نه ٿيڻ تي احتجاج

ڪيس داخل ٿيڻ باوجود 9 ڏينهن گذرڻ تي به نامزد جوابدار گرفتار نه ٿي سگهيا آهن: اڳواڻ

جوابدار گرفتار نه ٿيا ته اربع ڏينهن ايس ايس پي حيدرآباد آفيس آڏو ڌرڻو هنيو ويندو

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر)سولنگي ويلفيئر آرگنائيزيشن پاڪستان جي اڳواڻن ايڊووڪيٽ ديدار علي سولنگي ڪامران نديم ۽ ٻين ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي گهر ڪئي آهي ته 9 ڏينهن اڳ قاسم آباد ۾ 14 ورهين جي نياڻي سان ٿيل مبينه زيادتي ۾ ملوث جوابدار گرفتار ڪري متاثر نياڻي جي وارثن سان انصاف ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ پوليس جي سست روئي خلاف سخت احتجاج ڪيو ويندو هنن چيو ته 29

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

هالا ۾ عورتون جو ريلوي ڪالوني جي پلاٽ تي مبينا قبضي خلاف احتجاج، انصاف جو مطالبو

هالا (ت ر) ريلوي ڪالوني ۾ هڪ هزار اسڪوائر فوٽ پلاٽ تي مبينا قبضي ۽ عدالتي حڪم جي ڀڃڪڙي ڪندي ٻيهر تعميراتي ڪم شروع ڪرڻ خلاف مسمات موسل زال مرحوم ڪانڊيرو ۽ مسمات خديجا زال مرحوم ماڻڪ ماڇي پاران پريس ڪلب هالا تي احتجاج ڪيو ويو احتجاج ڪندڙ عورتن صحافين آڏو داتهيندي چيو ته هنن پنهنجي رضا خوشيءَ سان پلاٽ مرزو ملاڻو کي وڪرو ڪيو هو پر ان باوجود مرحوم امام علي ماڇي جي پٽن امجد ماڇي، گولو ماڇي ۽ اڪرم ماڇي

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

ڏڙي ۾ شهيد دودو سومرو جي ياد ۾ شاندار تقريب، ڀيٽا پيش

سنڌ ۽ بلوچستان مان سومرا برادري جي سوين ماڻهن اديبن ۽ سماجي اڳواڻن جي شرڪت

شهيد دودو سومرو سنڌ جي غيرت، بهادري ۽ ڌرتيءَ سان وفاداريءَ جو روشن مثال آهي: اڳواڻ

ذاتي ۽ قبائلي ويڇا وساري اتحاد ۽ ڀائپيءَ سان گڏ ٿيڻ جي اپيل، فنڪارن جا قومي گيت پيش

ڏڙو (رپورٽ: اعجاز اختر ميمڻ) ڏڙي ۾ سنڌ جي سورهيه سپوت شهيد اعظم دودو سومرو جي ياد ۾ شاندار تقريب، اديبن، شاعرن فنڪارن ۽ سومرا برادري پاران ڀيرپور ڀيٽا پيش. تفصيل موجب سنڌ جي تاريخ، ڌرتيءَ جي غيرت ۽ قومي وقار جي علامت، پنهنجي ننگن ۽ دنگن جي حفاظت خاطر سر جو نذرانو پيش ڪندڙ امر ڪردار سپهه سالار شهيد اعظم دودو سومرو جي ياد ۾ ڏڙي شهر جي عمار شادي هال ۾ شاندار تقريب ڪوٺائي وئي، جنهن ۾ اديبن

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: هڪ عورت رستي تي ديوالي جي موقعي تي ڏيئا وڪرو ڪري رهي آهي

ڪراچي ۾ 300 ايڪڙ سرڪاري زمين تان قبضا ختم ڪرائي خالي ڪرائي وئي

ڪياماڙيءَ ضلعي انتظاميا جي ديهه گونڊپاس ماڙيپور ۾ قبضا مافيا خلاف ڪارروائي ڪئي

سرڪاري زمينن تي قبضا ۽ قانون جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف قدم کنيا ويندا: عملدار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ضلعي ڪياماڙي انتظاميا پاران قبضا مافيا خلاف ڪارروائي ڪندي لڳ ڀڳ 300 ايڪڙ سرڪاري زمين غيرقانوني قبضي کان خالي ڪرائي وئي ڪارروائي ڊپٽي ڪمشنر ڪياماڙي ستار هاڪڙو ۽ ڊائريڪٽر جنرل لياري ڊولپمينٽ اٿارٽي جي هدايتن تي سب ڊويزن ماڙيپور جي علائقي ديهه گونڊپاس اين اي ڪلاس 162 ۾ ڪئي وئي آپريشن جي اڳواڻي اسسٽنٽ ڪمشنر ماڙيپور آصف سومرو ڪئي جڏهن ته ڪارروائي ۾ لياري

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

ڪراچي جي اسڪول ۾ ڏياريءَ جي رنگا رنگي تقريب، آتشبازي، شاگردن لاءِ تحفن جو اعلان

اين جي وي هائير سيڪنڊري اسڪول ۾ ٿيل تقريب ۾ ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي خاص شرڪت ڪئي

شاگردن کي ڏياريءَ جي تحفي طور چيڪ ڏنا ويندا ته جيئن سندن حوصلا افزائي ٿي سگهي: ايم پي اي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) اين جي وي هائير سيڪنڊري اسڪول ۾ هندو برادري جي مذهبي ٿهوار ڏياري جي موقعي تي رنگا رنگ تقريب منعقد ڪئي وئي، جنهن ۾ شاندار آتشبازي جو مظاهرو پڻ ڪيو ويو تقريب ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي جي سنڌ اسيمبلي ميمبر ۽ وڏي وزير سنڌ جي خاص معاون براءِ اقليتي معاملا ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي، جيئارام ڪوستاني اسڪول جي پرنسپال ششما ديوي، استادن، شاگردياڻين سول سوسائٽي جي نمائندن ۽ ٻين معزز

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

ڪراچي ۾ رينجرز جي ڪارروائي، ڦورو گروهه جي سرغنه سميت 6 جوابدار گرفتار

خيرآباد ۽ الطاف نگر مان ڦرلٽ جي 15 کان وڌيڪ وارداتن ۾ ملوث جوابدار سوگها ڪيا ويا

جوابدارن جي قبضي مان 4 بنا لائسنس پستول، گوليون، 3 موبائل فون ۽ روڪ رقم هٿ آئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان رينجرز (سنڌ) جي اورنگي ٽائون ۾ ڪارروائي، ڦر ۽ اسٽريٽ ڪرائم جي 15 کان وڌيڪ وارداتن ۾ ملوث ڦورو گروهه جي سرغنه سميت 6 جوابدار گرفتار هٿيار، گوليون، موبائل فون ۽ روڪ رقم هٿ ڪئي وئي پاڪستان رينجرز (سنڌ) جي ترجمان موجب ڳجهي اطلاع جي بنياد تي رينجرز اهلڪارن خيرآباد، الطاف نگر اورنگي ٽائون ۾ ڪارروائي ڪري ڦورو گروهه سان تعلق رکندڙ 6 جوابدارن کي گرفتار ڪيو

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو آدم: ريلوي پوليس اهلڪارن پاران گهر تي حملو ڪرڻ ۽ قبضي خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

دادو لڳ پراڻي تڪرار تان لغاري ۽ مستوئي برادرين ۾ جهيڙو، فائرنگ، چڱو مڙس قتل

قصبو ٿاٽي جي حد ۾ فائرنگ سبب مستوئي برادري جو چڱو مڙس اڪبر مستوئي مارجي ويو

اطلاع تي قصبو ٿاٽي جي پوليس واقعي واري هنڌ پهچي لاش ڪڍائي اسپتال منتقل ڪري ڇڏيو

قتل واقعي ۾ ملوث جوابدارن کي فوري طور تي گرفتار ڪري انصاف فراهم ڪيو وڃي: وارث

دادو(ڊ-ر) ڪاچي جي قصبو ٿاٽي جي حد ۾ ٺٺ گاج روڊ وٽ لغاري ۽ مستوئي برادرين وچ ۾ هلندڙ پراڻي تڪرار تان فائرنگ جي واقعي ۾ مستوئي برادري جو چڱو مڙس اڪبر مستوئي قتل ٿي ويو جنهن بعد علائقي ۾ خوف ۽ ڏهڪاءُ پکڙجي ويو جڏهن ته صورتحال چڪتاڻ واري ٿي وئي آهي ۽ وڌيڪ خونريزي جو خدشو ظاهر ڪيو پيو وڃي. اطلاعن موجب ٻنهي برادرين وچ ۾ ڪافي عرصي کان پراڻو تڪرار هلندڙ هو جنهن تان ٺٺ گاج روڊ وٽ پيش آيل

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

ٽالهي: پيل برادري پوليس جي مبينا زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي

سنڌ کي ٽوڙي نوان صوبا ناهڻ ۽ ڌارين جي آبادڪاري خلاف ڏڙي ۾ جسقم جو احتجاج

ڏڙو (ن ع) ڏڙو ۾ جسقم (صنعان) پاران سنڌ کي امڪاني طور ٽوڙي نوان صوبا ناهڻ خلاف احتجاجي مظاهرو نعريبازي، ڏڙي ۾ جسقم پاران سنڌ کي امڪاني طور ٽوڙي نوان صوبا ناهڻ ڌارين جي آبادڪاري ۽ معدني وسيلن تي قبضي خلاف احتجاج

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

ميهڙ ۾ ڏيپر ۽ قمبراڻي برادرين جو پراڻو تڪرار جو نبيرو

تمندار هائوس تي صدا حسين چانڊيو جي سرپٽنچيءَ ۾ تڪرار جو نبيرو ڪيو ويو

ڌرين پاران فيصلو قبول، آئنده امن ۽ ڀائيچاري سان رهڻ جو وچن

ميهڙ (ن ع) تمندار رئيس صدا حسين چانڊيو جي سرپٽنچيءَ ۾ تمندار هائوس ميهڙ تي ڏيپر ۽ قمبراڻي برادرين وچ ۾ هلندڙ تڪرار جو نبيرو ڪيو ويو جنهن ۾ ٻنهي ڌرين فيصلي کي قبول ڪندي تڪرار ختم ڪرڻ ۽ آئنده امن ۽ ڀائيچاري سان رهڻ تي اتفاق ڪيو نبيري ۾ سردار ڪمال خان ڏيپر نياز علي بڙڙو سينيئر صحافي چيئرمين محمد علي شيخ سينيئر صحافي نعمت مهيس رياض چانڊيو سردار منظور قمبراڻي سائين علي شير گورڙ مير صدام

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

ٽالهي ۾ پوليس جي مبينا زيادتين خلاف پيل برادري جو احتجاجي مظاهرو

دڪان تي ڇاپي دوران منشيات نه ملڻ باوجود شراب جون ٿيليون رکي نوجوان کنيا ويا:مظاهرين

پوليس ڪوڙا ڪيس داخل ڪرڻ جون ڌمڪيون ڏئي رهي آهي، نوٽيس ورتو وڃي

ٽالهي (ن ع) ٽالهي ۾ پوليس جي مبينا زيادتين خلاف پيل برادري جي ماڻهن پاران احتجاجي مظاهرو ڪري سخت نعريبازي ڪئي وئي ڳوٺ چٽون پيل لڳ وائڪل جو گهيڙ جي رهواسين پٽيل چٽون پيل جي اڳواڻي ۾ پيل برادري جي ماڻهن راجاجسوانت، پٽ چٽون پيل دليت، پٽ چٽون پيل، قيمت پيل، انب پيل، چنو ڪولهي، شگن ڪولهي، ڏيوجي ڪولهي، بچل ٽنڪوري ۽ ٻين پاران پريس ڪلب اڳيان احتجاجي مظاهو ڪري الزام هڻندي چيو ته

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

سنڌ ۾ ڪمند تيار ٿي چڪو آهي پر پيڙهائي شروع ناهي ٿي سگهي آهي:آبادگار بورڊ

ڪمند جي پيڙهائي 15 کان 20 نومبر اندر شروع ڪرائي وڃي، ڪٽڪ جو امدادي اگهه به مقرر ڪيو وڃي

هي واحد فصل آهي جنهن کي نه رڳو شگر فيڪٽريز ڪنٽرول ايڪٽ 1950ع هيٺ تحفظ مليل آهي پر ارڙهين ترميم کان اڳ پڻ اهو معاملو صوبن حوالي هو

ڪمند جي پيڙهائي وقت سر نه ٿيڻ سبب نه رڳو آبادگار پر ان معيشت سان لاڳاپيل ٽرانسپورٽرن ۽ پورهيتن سميت مختلف ماڻهو پڻ متاثر ٿي رهيا آهن

حيدرآباد (رپورٽ اعجاز لغاري)سنڌ آبادگار بورڊ ڪمند جو مناسب اگهه مقرر نه ٿيڻ ۽ وقت تي شگرملون نه هلڻ جي صورت ۾ ڪمند نه پوکڻ جو چتاءُ ڏئي ڇڏيو آهي ان سلسلي ۾ سنڌ آبادگار بورڊ جي صدر سيد نواز شاهه ، ڊاڪٽر ذوالفقار يوسفاڻي جنرل سيڪريٽري، سيد نديم شاهه اسلم مري، عمران بوزدار طهه ميمڻ ۽ ٻين ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي چيو آهي ته هن وقت سنڌ جو هڪ اهم فصل ڪمند مڪمل طور تي تيار ٿي چڪو

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

مٺي: باريجا پائرن کي انصاف ڏيارڻ لاءِ مٺي جا صحافي احتجاج ڪندي

گهوٽڪي ايم فائيو موٽروي تي مزدا ڪلٽي، سوات واسي 2 ڄڻا زخمي، اسپتال داخل

گهوٽڪي(ن ع) گهوٽڪي پرسان سرحد وٽ ايم فائيو موٽروي تي لوڪيشن نمبر 455 وٽ مزدا جو ٽائر برسٽ ٿيڻ سبب گاڏي ڪلٽي ٿي پئي، جنهن جي نتيجي ۾ ٻه ڄڻا زخمي ٿي پيا حادثي ۾ مزدا جا ڊرائيور شير عالم ۽ عديل احمد زخمي ٿي پيا، جن کي فوري طور تعلقي اسپتال منتقل ڪيو ويو مزدا سکر کان سوات ڪيلا کڻي وڃي رهي هئي ته اوچتو ٽائر برسٽ ٿيڻ سبب حادثو پيش آيو پوليس موجب زخمين جو تعلق سوات سان آهي.

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

مانجهند: شاهه اويس ڪئنال جا آبادگار احتجاجي مظاهرو ڪندي

مورو ۾ نوجوان هٿيار صاف ڪندي گولي لڳڻ سبب فوت

درس واسي 20 ورهين جي سهيل ابڙو اتفاقي گولي ڇٽڻ سبب فوت ٿي ويو

اطلاع تي پوليس پهچي نوجوان جو لاش اسپتال مان پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو

مورو (ن ع) مورو پرسان درس ۾ مبينا گولي لڳڻ سبب نوجوان فوت مورو پرسان درس پوليس ٿاڻي جي حد ۾ درس شهر ۾ نوجوان20 سالا سهيل ابڙو ولد پٺاڻ ابڙو گهر ۾ پسٽل صاف ڪندي اتفاقي گولي لڳڻ سبب فوت ٿي ويو آهي والد پٺاڻ ابڙو چيو آهي ته اسان جي ڪنهن سان به دشمني

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

صحافي مختيار علي وڪو جي چاچي جي لاڏاڻي تي تعزيتي سلسلو هلندڙ

ڳوٺ جام وڪو ۾ صحافين، وڪيلن اديبن ۽ سياسي سماجي اڳواڻن تعزيت ڪئي

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد يونين آف جرنلسٽس جي ميمبر ۽حيدرآباد جي صحافي مختيارعلي وڪو سان سندس چاچي محمد هارون وڪو جي لاڏاڻي تي حيدرآباد جي ڳوٺ جام وڪو ۾ تعزيت جو سلسلو جاري آهي سياسي سماجي ادبي صحافتي حلقن سميت وڪيلن ڏاڍي تي پهچي تعزيت ڪئي حيدرآباد جي صحافي مختيارعلي وڪو رويني سياسي سماجي اڳواڻ محمد امين وڪو روينيو آفيسر محمد صالح وڪو پوليس آفيسر طارق وڪو ايڊووڪيٽ

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

سيوهڻ ۾ ڪوٽڙي جي باريجا صحافي پائرن سان ناانصافين خلاف مظاهرو

صحافين ۽ سڄاڻ ڌرين ٽئين ڏينهن به نيشنل پريس ڪلب آڏو احتجاج ڪيو

سيوهڻ(ن ع) حيدرآباد يونين آف جرنلسٽ جي مرڪزي سڏ تي صحافين پاران ڪوٽڙي واقعي ۽ باريجا صحافي پائرن سان ٿيل ناانصافين خلاف سيوهڻ جي صحافين پاران ٽئين ڏينهن به احتجاج جاري رکندي ڪالهه نيشنل پريس ڪلب آڏو پريس ڪلب جي صدر ذوالفقار سولنگي، جنرل

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

دادو لڳ106 سال پراڻي تاريخي اسڪول ۾ ڪمپيوٽر ليب قائم ڪرڻ جو اعلان

ناميارو اديب محمد خان ابڙو ڳوٺ آراضي جي اسڪول ۾ ڪمپيوٽر ليب قائم ڪرڻ جو اعلان ڪيو

جديد دور ۾ معياري تعليم سان گڏ شاگردن کي انفارميشن ٽيڪنالاجيءَ جي ڄاڻ ڏيڻ ضروري آهي: ڳالهيون

سيوهڻ (ن ع) سنڌ جي ناميارو اديب، دانشور ۽ ڪالم نويس محمد خان ابڙو ڳوٺ آراضي جي 106 سال پراڻي تاريخي گورنمينٽ بوائز ايليمينٽري اسڪول لاءِ ڪمپيوٽر ليب قائم ڪرڻ جو اعلان ڪندي چيو آهي ته جديد دور ۾ معياري تعليم سان گڏ شاگردن کي انفارميشن ٽيڪنالاجي جي ڄاڻ ڏيڻ وقت جي اهم ضرورت آهي ڪمپيوٽر جي سهولت سان شاگردن کي جديد تعليمي گهرجن مطابق سکڻ جا بهتر موقعا فراهم ٿي سگهندا هن اسڪول جي بهتري لاءِ ڳوٺاڻن ۽ انتظاميا جي گڏيل سهڪار کي پڻ ضروري قرار ڏنو اهڙا ڳالهه هن گڏريل ڏينهن اسڪول جي هيڊ ماسٽر ڪمال الدين خاصخيلي پاران تاريخي

بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 5

هالا: عورتون ريلوي ڪالوني جي پلاٽ تي مبينا قبضي خلاف احتجاج ڪندي

گمبٽ ۾ ميڊيڪل شاگردن لاءِ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ آگاهي سيشن منعقد

ڊاڪٽر اميدان چنا، ڊاڪٽر مجيب الرحمان پنهوري ۽ ٻين شاگردن سان تجربا شيئر ڪيا

گمبٽ (ت.ر) جي آءِ ايم ايس گمبٽ ۾ ميڊيڪل شاگردن لاءِ ڊزاسٽر مئنيجمينٽ آگاهي سيشن جو انعقاد گمبٽ انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز گمس۾ GYMڪلب گمس پاران ڊزاسٽر مئنيجمينٽ آگاهي سيشن جو اهتمام ڪيو ويو ته جيئن ميڊيڪل شاگردن کي زندگي بچائڻ واري

بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

گولاڙچي ۾ 12 ايڪڙ زمين جي تڪرار تان جاکرا برادري جو احتجاج

زمين تي دڪان ۽ ڪئبن خالي ڪرائڻ توڙي ديوار اڏڻ خلاف انتظاميا خلاف نعريبازي

12 ايڪڙ زمين جا قانوني ڪاغذ موجود آهن، عدالتن ۾ ڪيس هلندڙ آهن: مظاهرين

عدالتي فيصلي تائين بي دخل ڪرڻ ۽ تعمير کان پاسو ڪيو وڃي

گولاڙچي (ت ر) گولاڙچي ۾ حدخلين خلاف آپريشن دوران جاکرا برادري جي 12 ايڪڙ زمين تي قائم مختلف دڪانن ۽ ڪئبنن کي خالي ڪرائڻ جي ڪوشش ۽ ساڳي زمين تي ريجي لاهي ديوار اڏڻ واري عمل خلاف جاکرا برادري جي نوجوانن الطاف جاکرو، جاويد جاکرو، سرور جاکرو ۽ گل جاکرو جي اڳواڻي ۾ واڙو سيلاڻي وٽ احتجاجي ڪئمپ قائم ڪري انتظاميا خلاف سخت احتجاج ڪيو احتجاج ڪندڙ نوجوان جو چوڻ هو ته ڄاڻايل 12 ايڪڙ

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

سکر: عبدالغني چوهاڻ مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪندي

قاضي احمد ۾ ڳوٺاڻن جو گندو پاڻي نيڪال نه ٿيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ سرڪاري ڪوهه واسي ڪلهوڙا برادري جي ماڻهن ممتاز جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

چيئرمين ۽ سندس پاءُ نيڪال واري ڪڙ تي قبضو ڪيو آهي، انصاف ڪيو وڃي

قاضي احمد (ن ع) قاضي احمد ويجهو ڳوٺ سرڪاري ڪوهه واسي ڪلهوڙا برادري جي ماڻهن سرڪاري گندي پاڻي جي ڪڏي تي سينيٽاور قبضي ڪرڻ ۽ گهٽين ۾ آڏو بيٺل گندو پاڻي نيڪال نه ٿيڻ خلاف احتجاجي مظاهرو ڪري علامتي بک هڙتال ڪئي ان موقعي تي ممتاز ڪلهوڙو حاجي ڪلهوڙو وزير ڪلهوڙو مختيار ڪلهوڙو شير محمد ڪلهوڙي ۽ ٻين ڳالهائيندي الزام هڻندي چيو ته يوسي پٽ پريل جي چيئرمين ۽ سندس پاءُ اسان جي قديمي

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

ڪيرو ۾ سماجي تنظيم پاران ڏياري جي موقعي تي نابين ماڻهن ۾ راشن بيگ ۽ لفافا ورهايا ويا

ڪيرو(ن ع) پاڪستان ايسوسيئيشن آف دي بلائنڊ (PAB)ضلعي سانگهڙ پليٽ فارم تان پيپ سنڌ ۽ انسان دوست ٻارڙن جي مشهور ڊاڪٽر سنيل ڪمار جي سهڪار سان ڏياري جي خوشيءَ جي موقعي تي نابين مستحق ماڻهن ۾ راشن بيگ لفافا پڻ ورهايا ويا.ان موقعي تي پيپ ضلعي سانگهڙ جي صدر عباس علي يوسفزئي ۽ جنرل سي

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

سکر مان نڪتل پوليس ويٽنگ اميدوارن جو پيادل مارچ هنگورجا پهتو

احتجاج ڪندڙ اميدوارن سنڌ حڪومت کان مطالبو ڪيو ته بنا دير آفر آرڊر جاري ڪيا وڃن

هنگورجا (ن ع) سنڌ پوليس جي ويٽنگ اميدوارن جو احتجاجي پيادل مارچ اميدوار هنگورجا ٻاءِ پاس پهچي ويا. سنڌ پوليس جي SPD01-2024تحت ويٽنگ لسٽ ۾ شامل اميدوارن جا ٻن سالن کان آفر آرڊر جاري نه ٿيڻ خلاف سکر پريس ڪلب کان سي ايم هائوس ڪراچي تائين احتجاجي پيادل مارچ جاري آهي مارچ اڄ هنگورجا ٻاءِ پاس قومي شاهراهه تي پهچي ويو

بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

راضيديرو ۾ مبينا سيال ۽ شيخ برادري ۾ تڪرار تان هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ پيرسن مارجي ويو

هٿيارٻند شيخ محلا ۾ فائرنگ ڪري ٻاهٺ ورهين جي حاجي شيخ پٽ محراب شيخ کي قتل ڪري فرار ٿي ويا

اطلاع تي پوليس پهچي لاش ڪڍائي اسپتال مان پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪري جاچ شروع ڪئي

ڪجهه سالن کان تڪرار دوران سيال برادريءَ جي هٿيارٻند 4 ماڻهو قتل ڪيا آهن, انصاف ڪيو وڃي: وارث

راضيديرو (رپورٽ: قربان علي ڪلال) راضيديرو جي شيخ محلا ۾ رات دير سان نامعلوم هٿيارٻند گهر ۾ گهڙي ٻاهٺ ورهين جي حاجي شيخ پٽ محراب شيخ کي ڪلاشن جا برسٽ هڻي قتل ڪري ڇڏيو علائقي ۾ خوف جي لهرخبر موجب راضيديرو جي شيخ محلا ۾ رات دير سان نامعلوم هٿيارٻندن گهر ۾ گهڙي ٻاهٺ ورهين جي حاجي شيخ ولد محراب شيخ کي ڪلاشن جا برسٽ هڻي قتل ڪري ڇڏيو واقعي بعد علائقي واسين پاران اڳوا

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 5

ڪيرو: صحافين خلاف انتقامي ڪاروائين خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو پيو وڃي

سکر ۾ سنڌو درياءَ ۾ ٽٻو ڏيندڙ پيرسن کي ريسڪيو ٽيم بروقت ڪارروائي ڪري بچائي ورتو

بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 5

ڪيرو ۽ ڪوٽڙي جي صحافين خلاف انتقامي ڪارروائين خلاف احتجاجي مظاهرو

بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 5

خيرپور: شاهه عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور ۾ ڊياري جو ڏڻ ملهايو ويو

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

ھي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ ڪاٽو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.